

**VALSTYBINĖS DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJOS
2003 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA**

Vilnius, 2004

TURINYS

Įvadas	4
1. Duomenų valdytojų veiklos priežiūra	6
1.1. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimas	6
1.1.1. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai	8
1.1.2. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo teikti nurodymai	10
1.1.3. Skundai, kuriuos nagrinėjant nebuvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai dėl pasibaigusiu terminų.....	12
1.1.4. Skundai, kuriuos nagrinėjant nebuvo nustatyta Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimų	12
1.2. Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimai	14
1.2.1. Tikrinimai valstybės institucijų prašymu	15
1.2.2. Tikrinimai Inspekcijos iniciatyva	16
1.3. Išankstinė patikra	19
2. Asmens duomenų valdytojų valstybės registro tvarkymas	21
3. Duomenų apsaugos plėtojimas	25
3.1. Teisinės bazės kūrimas	25
3.2. Metodinė pagalba	26
3.2.1. Darbo grupės dokumentų vertimai	27
3.2.2. Inspekcijos parengtos rekomendacijos.....	28
3.3. Duomenų valdytojų pateiktų dokumentų derinimas	29
3.4. Konsultacijos	29
3.5. Prašymų teikti duomenis duomenų gavėjams, esantiems užsienio valstybėse, nagrinėjimas	31
3.6. Visuomenės informavimas	32
4. Tarptautinis bendradarbiavimas.....	33
4.1. Paklausimai ir informacija iš užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų	33
4.2. Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose	34
5. Darbo organizavimas	36
5.1. Inspekcijos struktūra	36
5.2. Inspekcijos personalo valdymas	36
5.3. Inspekcijos valstybės tarnautojų skatinimai ir nuobaudos	37

5.4. Inspekcijos valstybės tarnautojų kvalifikacijos kėlimas	37
5.5. Inspekcijos finansiniai ištekliai	37
5.6. Inspekcijos ryšių sistema	38
5.7. Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimų reglamentavimas	39
5.8. Planavimo ir vidaus kontrolės sistemos	39
6. Veiklos gairės	39

IVADAS

Lietuvai įsiliejant į Europos Sąjungą, duomenų apsauga įgyja vis didesnę reikšmę.

Lyginant su kitomis valstybėmis, Lietuvoje duomenų apsaugos veikla yra nauja, bet per septynerius metus ji jau pasiekė tokį lygį, kai duomenų apsauga verčiamas susirūpinti ne tik kiekvienas žmogus, kurio teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą gina Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas, bet ir kiekvienas duomenų valdytojas – bet kuri įmonė, įstaiga ar organizacija.

Siekiant užtikrinti veiksmingą duomenų apsaugą, didelis vaidmuo tenka priežiūros institucijai – Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai (toliau vadinama – Inspekcija). Europos Bendrijų teisė nustato, kad tokios institucijos turi padėti asmenims apsaugoti jų teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą ir kartu prisidėti prie sąlygų laisvam duomenų judėjimui sudarymo.

Svarbiausieji Inspekcijos veiklos tikslai yra plėtoti duomenų apsaugą, prižiūrėti asmens duomenų valdytojų veiklą tvarkant asmens duomenis, kontroliuoti asmens duomenų tvarkymo teisėtumą, kovoti su duomenų tvarkymo pažeidimais ir užtikrinti duomenų subjekto teisių apsaugą.

2003-ieji metai Inspekcijai buvo dinamiški, kupini permainų ir naujovių. Keitėsi teisinė bazė, reglamentuojanti Inspekcijos veiklą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į Inspekcijos poreikius, padidino Inspekcijos etatų skaičių ir iš dalies padidino biudžeto lėšas. Ne tik Lietuvos Respublikos Vyriausybėje, bet pirmąkart ir Lietuvos Respublikos Seime buvo svarstomos duomenų apsaugos įgyvendinimo problemos. Žiniasklaidoje labai dažnai būdavo nušviečiami asmens duomenų tvarkymo ir apsaugos klausimai.

2003 m. sausio 21 d. priimta nauja Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo redakcija, kuri įsigaliojo nuo 2003 m. liepos 1 dienos. Įgyvendinant Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą ir Telekomunikacijų įstatymą, Vyriausybės nutarimu buvo pakeisti Inspekcijos nuostatai ir Inspekcija paskirta atsakinga už asmens duomenų tvarkymo teisėtumo nacionalinėje Šengeno informacinėje sistemoje patikrinimą nuo Lietuvos Respublikos prisijungimo prie Šengeno susitarimo dienos.

2003 m. pradžioje Vyriausybė, išklausiusi Inspekcijos 2002 m. veiklos ataskaitą, protokolu įtvirtino pasiūlymą Inspekcijai, kad ji, „spręsdama duomenų apsaugos klausimus, glaudžiau bendradarbiautų su institucijomis – duomenų valdytojais, prireikus nustatytą tvarka teiktų pasiūlymus dėl veiklos šioje srityje tobulinimo, reikiamo teisės aktų patikslinimo“. Atsižvelgdama į tai, Inspekcija užsibrėžė tikslą – stengtis kuo daugiau padėti duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams geriau suvokti duomenų apsaugos principus ir reikalavimus. Inspekcija pakeitė savo tikrinimų taktiką ir Duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimo nuostatuose apibrėžė, kad tikrinimo metu nustačius asmens duomenų teisinę apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, tačiau nesant duomenų subjekto teisių pažeidimų, teikiami nurodymai duomenų valdytojui ar duomenų tvarkytojui dėl asmens duomenų tvarkymo ir apsaugos bei suteikiama galimybė pareikšti jam savo nuomonę ir pašalinti pažeidimus per Inspekcijos nustatytą terminą. Administracinių teisės pažeidimų protokolai surašomi tik esant duomenų subjekto teisių pažeidimams arba kai Inspekcijos nurodymai laiku neįvykdomi.

2003 m. gegužės 29 d. Lietuvos Respublikos Seime vyko diskusija tema „Asmens duomenų apsauga: kodėl valstybė negali garantuoti žmogaus teisės į privatumą“ ir mums buvo proga Lietuvos Respublikos Seime išdėstyti duomenų apsaugos problemas ir jų sprendimo būdus. Tvirtiname, kad valstybė garantuoja žmogaus teisę į privatumą, kai tvarkomi asmens duomenys, nes yra sukurti tokie teisiniai pagrindai, kokių reikalauja Europos Bendrijų teisė, ir kėlėme gilesnius klausimus: 1) ar duomenų valdytojai sugeba tinkamai taikyti valstybės įteisintus duomenų apsaugos principus ir kaip valstybė gali jiems padėti, 2) ar žmogus, būdamas duomenų subjektu, sugeba įgyvendinti savo teises ir kaip valstybė jam gali pagelbėti, 3) ar teisinė bazė aiškiai ir tiksliai, kaip to reikalauja duomenų apsaugos principai, apibrėžia asmens duomenų tvarkymą viešajame sektoriuje, leisdama tik tokias išimtis, kurios būtinos demokratinėje visuomenėje ir kurios remiasi proporcingumo principu bei iš tikrųjų dera su valstybėje pripažintų bendrųjų interesų tikslais ar būtinybe ginti kitų asmenų teises ir laisves. Aiškinome, kad atsakymų į šiuos klausimus gaires

galime rasti 2002 metų pradžioje Inspekcijos patvirtintoje ir viešai paskelbtoje Duomenų apsaugos plėtojimo programoje 2002–2004 metams.

Po diskusijos ir svarstymo Lietuvos Respublikos Seimas, pabrėždamas būtinybę užtikrinti kiekvieno asmens konstitucinę teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą ir atsižvelgdamas į Inspekcijos nustatytus Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimus Vidaus reikalų ministerijos ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos informacinėse sistemose, taip pat pripažindamas informacijos technologijų sparčią plėtrą ir jų reikšmę asmens duomenų apsaugai, 2003 m. birželio 26 d. priėmė nutarimą „Dėl asmens duomenų apsaugos valstybės institucijose užtikrinimo“, kuriuo įpareigojo valstybės institucijas užtikrinti, kad jų žinioje esantys asmens duomenys būtų tvarkomi griežtai laikantis Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų. Inspekcijai buvo nurodyta suaktyvinti prevencinį darbą, siekiant užkirsti kelią asmens duomenų tvarkymo pažeidimams ir užtikrinti duomenų subjektų teisių apsaugą valstybės institucijose. Inspekcija užsibrėžė tikslą atlikti daugiau planinių tikrinimų valstybės institucijose ir padėti joms tinkamai įgyvendinti duomenų apsaugos reikalavimus.

Inspekcijos veiklos plane 2003 metams buvo numatyta išnagrinėti 1000 duomenų valdytojų pranešimų apie duomenų tvarkymą. Buvo numatyta gauti bei išnagrinėti 25 asmenų skundus (prašymus) ir atlikti 230 patikrinimų. Planuota parengti 30 išankstinės patikros išvadų, 10 metodinių dokumentų, derinti 25 teisės aktus ir duomenų valdytojų dokumentus, suteikti 1200 konsultacijų, įskaitant išnagrinėtus prašymus dėl leidimų teikti duomenis užsienio valstybių duomenų gavėjams, parengti 5 teisės aktus ir 22 visuomenės informavimo priemones.

Inspekcijos pasiekti kiekybiniai 2003 metų veiklos rodikliai yra tokie: išnagrinėtas 1291 duomenų valdytojo pranešimas apie duomenų tvarkymą, išnagrinėti 55 asmenų skundai (prašymai), atlikti 233 patikrinimai, parengta 18 išvadų dėl išankstinės patikros, parengti 22 metodiniai dokumentai, derinti 95 teisės aktai ir duomenų valdytojų pateikti dokumentai, suteiktos 1196 konsultacijos, išnagrinėti 7 prašymai dėl leidimo teikti duomenis užsienio valstybių duomenų gavėjams, parengti 8 teisės aktai, 25 visuomenės informavimo priemonės.

Parengta mažiau nei buvo planuota išankstinės patikros išvadų, tačiau žymiai viršyti kiti rodikliai: išnagrinėtų asmenų skundų ir prašymų skaičius viršijo planuotą skaičių 45%, derintų teisės aktų ir duomenų valdytojų dokumentų skaičius – 26%. Prievolė duomenų valdytojams pateikti pranešimus Inspekcijai dėl išankstinės patikros atsirado įsigaliojus naujosios redakcijos Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymui. Lietuvos dienraščiai ir radijas ne kartą skelbė apie tai. Inspekcija, siekdama geriau informuoti duomenų valdytojus, 2003 m. gruodžio 11 d. oficialiojo leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“ Nr. 94 paskelbė Pranešimą dėl išankstinės patikros, kuriuo priminė duomenų valdytojams įstatyme nustatytus reikalavimus ir jame pateikė sąrašus duomenų valdytojų, registruotų Asmens duomenų valdytojų valstybės registre, kurie privalo pateikti pranešimus dėl išankstinės patikros iki 2003 m. gruodžio 31 d. Nepriklausomai nuo Inspekcijos pastangų, iki šiol dar ne visi duomenų valdytojai nustatyta tvarka ir nustatytais terminais pateikė pranešimus, nors jų skaičius padidėjo pirmosiomis 2004 metų dienomis.

Šioje trečioje oficialioje Inspekcijos metinėje ataskaitoje išsamiai atspindėti duomenų apsaugos priežiūros institucijos atlikti darbai.

1. DUOMENŲ VALDYTOJŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRA

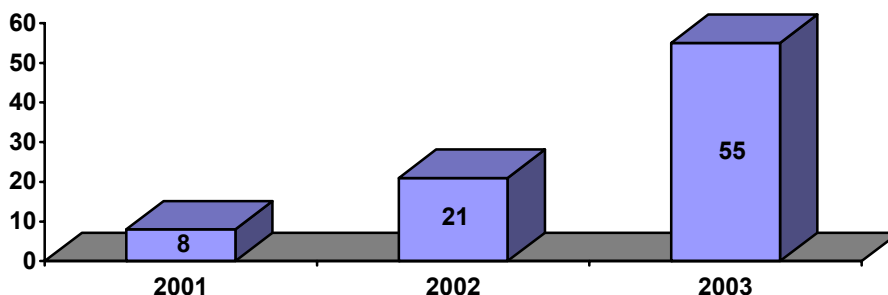
Svarbiausieji Inspekcijos veiklos tikslai yra plėtoti duomenų apsaugą, prižiūrėti asmens duomenų valdytojų veiklą tvarkant asmens duomenis, kontroliuoti asmens duomenų tvarkymo teisėtumą, kovoti su duomenų tvarkymo pažeidimais ir užtikrinti duomenų subjekto teisių apsaugą. Inspekcija, įgyvendindama nustatytus tikslus ir uždavinius, vykdo šias funkcijas: nagrinėja asmenų prašymus ir skundus Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatytais atvejais, tikrina asmens duomenų tvarkymo teisėtumą ir priima sprendimus dėl asmens duomenų tvarkymo pažeidimų, tvarko Asmens duomenų valdytojų valstybės registrą, viešai skelbia jo duomenis ir vykdo registruotų duomenų valdytojų veiklos, susijusios su asmens duomenų tvarkymu, priežiūrą.

1.1. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimas

Inspekcija, nagrinėdama gautus skundus ir prašymus, atlieka asmens duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimus, teikia privalomus nurodymus duomenų valdytojams dėl asmens duomenų tvarkymo arba surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus. Galutinį sprendimą dėl administracinių nuobaudų skyrimo priima teismas.

Nuo 2003 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. Inspekcija išnagrinėjo 55 asmenų skundus (prašymus) dėl asmens duomenų tvarkymo galimų pažeidimų, iš jų 3 buvo gauti 2002 metų pabaigoje. Vieno skundo, gauto 2003 metų pabaigoje, nagrinėjimas tęsiamas 2004 metais. Lyginant su 2002 metais, išnagrinėtų skundų (prašymų) skaičius 2003 metais išaugo daugiau nei dvigubai.

Išnagrinėtų duomenų subjektų skundų (prašymų) dinamika

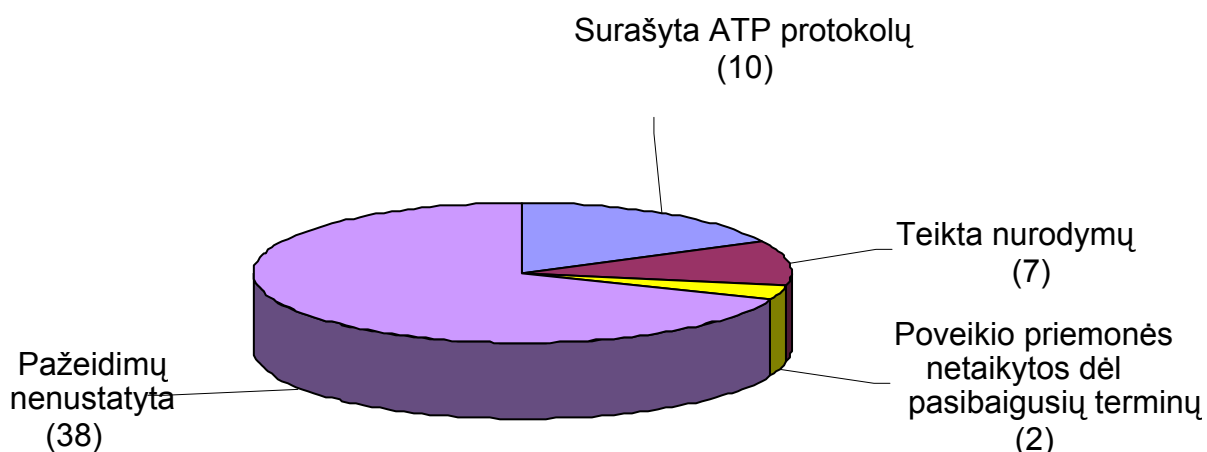
Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas suteikia teisę kiekvienam Lietuvos Respublikos gyventojui kreiptis į duomenų valdytoją ir skųstis dėl jo asmens duomenų tvarkymo. Duomenų subjektas turi teisę kreiptis į Inspekciją ir skųsti duomenų valdytojo veiksmus (neveikimą), kai duomenų valdytojas neįgyvendina jo teisių arba jas įgyvendina netinkamai. Pažymėtina, kad naujoje Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo redakcijoje pratęstas terminas, per kurį asmuo gali skųsti asmens duomenų valdytojo veiksmus (neveikimą) Inspekcijai, nuo 30 kalendorinių dienų iki 3 mėnesių.

Viešojo administravimo įstatymas numato, kad asmenys (pareiškėjai) turi teisę kreiptis tiesiogiai į viešojo administravimo instituciją, taip pat ir į Inspekciją, pateikdami rašytinį prašymą. Institucija privalo priimti asmenų prašymus ir juos nagrinėti pagal savo kompetenciją. Tokių prašymų nagrinėjimas negali tęstis ilgiau kaip 30 dienų, jei įstatymai nenustato kitaip.

2003 metais 25 atvejais pareiškėjai kreipėsi dėl savo teisių įgyvendinimo į duomenų valdytojus ir, šiems neįgyvendinus jų teisių ar jas pažeidus, skundėsi Inspekcijai, 31 atveju pareiškėjai su skundais ir prašymais kreipėsi tiesiogiai į Inspekciją.

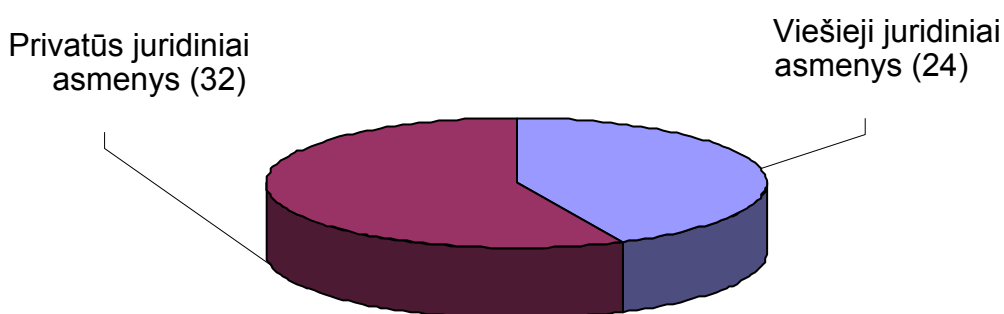
Inspekcijos pareigūnai, nagrinėdami gautus skundus, atlieka asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus, teikia privalomus nurodymus duomenų valdytojams dėl asmens duomenų tvarkymo bei surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus.

Skundų nagrinėjimo rezultatai

Nagrinėjant skundus (prašymus), atlikti 44 asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimai. Surašyta 10 administracinių teisės pažeidimų protokolų, trys iš jų dėl vieno skundo. 2 atvejais poveikio priemonės netaikytos, pasibaigus administracinės nuobaudos skyrimo terminui, nors ir buvo nustatyti duomenų subjektų teisių pažeidimai. 7 atvejais duomenų valdytojams buvo teikti nurodymai. 38 atvejais pažeidimų nenustatyta.

Skundai pagal skundžiamą instituciją

32 skundai buvo gauti dėl privačiųjų juridinių asmenų ir 24 skundai dėl viešųjų juridinių asmenų, iš jų dėl šių valstybės institucijų: Kultūros paveldo centro (surašytas ATP protokolas), Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – VSDFV) Kėdainių rajono skyriaus (pažeidimų nenustatyta), VSDFV Šilutės rajono skyriaus ir Ūkio ministerijos (3 skundai, kuriuos išnagrinėjus pažeidimų nenustatyta), Kauno Dainavos policijos komisariato ir Kauno darbo biržos (pažeidimų nenustatyta), Vilniaus m. 5 pasų poskyrio (pažeidimų nenustatyta), Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) ir Kauno policijos komisariato (pažeidimų nenustatyta), Policijos departamento prie Vidaus reikalų

ministerijos (pažeidimų nenustatyta), VSDFV Kauno skyriaus (pažeidimų nenustatyta), VSDFV Panevėžio skyriaus (pažeidimų nenustatyta), Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (pažeidimų nenustatyta), Ignalinos raj. policijos komisariato (pažeidimų nenustatyta), Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir Gyventojų registro tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (teikti nurodymai).

1.1.1. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai

Šioje dalyje apžvelgiami skundai, kuriuos nagrinėdama Inspekcija surašė administracinės teisės pažeidimų protokolus ir perdavė nagrinėti teismui. Pažymėtina, kad daugeliu atvejų teismas pripažino, kad buvo padaryti administracinės teisės pažeidimai ir administracinių teisės pažeidimų protokolai surašyti teisėtai bei pagrįstai. Pažeidėjams šių protokolų pagrindu buvo skirtos baudos ar išpėjimai.

2003 metais Inspekcijos pareigūnai, nagrinėdami skundus, surašė 10 administracinių teisės pažeidimų protokolų už administracinės teisės pažeidimus. 6 atvejais teismas, išnagrinėjęs administracines bylas, pripažino, kad buvo padaryti administracinės teisės pažeidimai ir protokolai surašyti teisėtai ir pagrįstai, bei atsižvelgdamas į pažeidimo sunkumą 4 atvejais skyrė baudas ir 2 atvejais išpėjimus. 4 bylos nagrinėjamos, iš jų viena aukštesnės instancijos teisme, atsakovui apskundus žemesnės instancijos teismo sprendimą skirti baudą.

1) Inspekcija gavo skundą, kuriame buvo prašoma ištirti, ar SP UAB „Šilutės šilumos tinklai“, SP UAB „Šilutės vandenys“ ir UAB „Šilutės komunalininkas“, perduodamos skolų išieškojimu užsiimančiai bendrovei skolininkų asmens duomenis apie tai jų neinformavus, nepažeidė skolininkų teisių.

Inspekcija, nagrinėdama skundą, patikrino asmens duomenų tvarkymo teisėtumą minėtose bendrovėse ir nustatė, kad jos tvarkė asmens duomenis automatinio būdu, tačiau apie tai nebuvo pranešusios Inspekcijai, neinformavo duomenų subjekto, kad jų asmens duomenys buvo teikiami skolų išieškojimo bendrovei, nesupažindino duomenų subjekto su teise nesutikti dėl jų asmens duomenų tvarkymo. Inspekcija šių trijų bendrovių vadovams surašė administracinių teisės pažeidimų protokolus, kurių pagrindu teismas skyrė baudas.

2) Inspekcijoje buvo gautas skundas, kuriame pareiškėjas nurodė, kad namo, kuriame jis gyvena, skelbimų lentoje rado UAB „Dokeda“ jam adresuotą raštą. Rašte buvo nurodyti pareiškėjo asmens duomenys ir finansiniai išipareigojimai. Buvo prašoma ištirti, ar UAB „Dokeda“ nepažeidė pareiškėjo teisių.

Inspekcija nustatė, kad bendrovė, įteikdama mokėjimų sąskaitas bei priminimus dėl skolos, neužtikrino tinkamo asmens duomenų saugumo bei, pasirinkdama kurjerių paslaugas teikiančius asmenis, neparinko tokio duomenų tvarkytojo, kuris garantuotų reikiamas technines ir organizacines duomenų saugumo priemones ir užtikrintų tokių priemonių laikymąsi. Bendrovės darbuotojai, tvarkantys asmens duomenis, nebuvo raštu išipareigoję saugoti asmens duomenų paslaptį, kaip to reikalavo tuo metu galiojusi Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo redakcija. Asmens duomenys buvo tvarkomi automatinio būdu nepranešus Inspekcijai.

Dėl nustatytų pažeidimų UAB „Dokeda“ direktoriui buvo surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolas, o teismas, išnagrinėjęs bylą, skyrė baudą.

3) Inspekcija gavo skundą, kuriame buvo prašoma ištirti, ar UAB „Lietuvos draudimo“ kreditų draudimas nepažeidė pareiškėjo teisių, peržiūrėdamas VĮ Registrų centro duomenų bazėje pareiškėjo bei jo artimųjų vardu registruotą turtą ir perduodamas tokius duomenis fiziniam asmeniui.

Inspekcija, išnagrinėjusi skundą, nustatė, kad UAB „Lietuvos draudimo“ kreditų draudimas tvarkė pareiškėjo duomenis ne tuo tikslu, kuris nurodytas su UAB „Sampo bankas“ sudarytoje asmens duomenų teikimo sutartyje, ne pagal sudarytą sutartį ir be duomenų subjekto sutikimo saugojo duomenis ilgiau nei to reikalavo duomenų tvarkymo tikslas, tvarkė duomenis be teisėto tvarkymo kriterijaus, taip pat neinformavo pareiškėjo iki tvarkymo pradžios apie savo tapatybę ir

nuolatinę buveinę, bei apie tai, iš kokių šaltinių ir kokie duomenys renkami ar ketinami rinkti, kokių tikslu jie tvarkomi, kam teikiami ar ketinami teikti.

Inspekcija už nustatytus pažeidimus bendrovės direktoriui surašė administracinio teisės pažeidimo protokolą. Teismas, išnagrinėjęs bylą, skyrė UAB „Lietuvos draudimo“ kreditų draudimo direktoriui įspėjimą.

4) Inspekcijoje buvo gautas skundas, kuriame pareiškėjas nurodė, kad savo pašto dėžutėje rado laišką iš UAB „IMP Baltic“ ir užsakymo kuponą leidiniui „Gyvūnijos pasaulyje“. Teiraujantis telefonu, bendrovė nepaaiškino pareiškėjui, iš kur gauti duomenys.

Inspekcija, išnagrinėjusi skundą, nustatė, kad UAB „IMP Baltic“ tvarkė pareiškėjo asmens duomenis automatinio būdu tiesioginės rinkodaros tikslu, negavusi pareiškėjo sutikimo, nepranešusi apie tai Inspekcijai, taip pat nepranešusi Inspekcijai apie duomenų tvarkytojus. Bendrovė tvarkė duomenis be teisėto tvarkymo kriterijaus, nesąžiningai, asmens duomenis gavo ne iš duomenų subjekto ir pradėdama juos tvarkyti neinformavo pareiškėjo, iš kokių šaltinių ir kokie jo asmens duomenys renkami.

Už nustatytus pažeidimus UAB „IMP Baltic“ darbuotojui, atsakingam už asmens duomenų apsaugą, buvo surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolą. Teismas, išnagrinėjęs bylą ir atsižvelgdamas į tai, kad pažeidėjas kaltę pripažino, gailėjosi, anksčiau nei teistas, nei baustas administracine tvarka nebuvo ir iš karto ėmėsi priemonių pažeidimo padariniams šalinti, įspėjo pažeidėją dėl būtinybės griežtai laikytis įstatymų reikalavimų.

5) Inspekcija, nagrinėdama pareiškėjo skundą dėl UAB „Bitė GSM“ siunčiamose sąskaitose spausdinamo jo asmens kodo, nustatė, kad UAB „Bitė GSM“ neatsižvelgė į Inspekcijos nurodymus pagal pareiškėjo prašymą nespausdinti asmens kodo siunčiamose sąskaitose ir tvarkė perteklinį duomenį (asmens kodą), nesant teisėto tvarkymo kriterijaus.

UAB „Bitė GSM“ generaliniam direktoriui buvo surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolą. Teismas UAB „Bitė GSM“ generaliniam direktoriui paskyrė baudą bei pasiūlė imtis priemonių, kad būtų nutrauktas asmens kodo skleidimas gyventojams (fiziniams asmenims, nesiverčiantiems ūkine veikla) pateikiamose sąskaitose už suteiktas paslaugas, išskyrus atvejus, kai abonentas to pageidauja, ir įpareigojo per 1 mėnesį nuo šio pasiūlymo gavimo dienos informuoti teismą, kokių priemonių imtasi. UAB „Bitė GSM“ apskundė teismo sprendimą Apeliaciniam teismui. Teismas skundo 2003 metais neišnagrinėjo.

6) Inspekcija gavo skundą, kuriame buvo prašoma ištirti, ar AB „Lietuvos telekomas“, perduodama pareiškėjo duomenis UAB „Patikimo verslo sistema“, tarpininkaujant susigrąžinant skolas, nepažeidė pareiškėjo teisių ir ar UAB „Patikimo verslo sistema“ veiksmai renkant ir tvarkant pareiškėjo asmens duomenis yra teisėti.

Inspekcija nustatė, kad AB „Lietuvos telekomas“, tvarkydama asmens duomenis, pažeidimų nepadarė. O UAB „Patikimo verslo sistema“ pažeidė Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą, nes rinkdama asmens duomenis ne iš duomenų subjekto ir apie tai informuodama duomenų subjektą nenurodė savo buveinės, iš kokių šaltinių ir kokie asmens duomenys gauti, tvarkė pareiškėjo duomenis neteisėtai ir nesąžiningai bei rinko juos neapibrėžtais ir neteisėtais tikslais. Už nustatytus pažeidimus UAB „Patikimo verslo sistema“ direktoriui surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolą. Bylą teismas išnagrinėjo 2004 m. pradžioje ir skyrė bendrovės vadovui baudą.

7) Inspekcijoje buvo gautas skundas, kuriame pareiškėjas, dirbantis Kultūros paveldo centre, teigė, kad kreipėsi į įstaigos direktorių su prašymu susipažinti su savo asmens byla. Įstaigos vadovas bylos nepateikė ir paprašė išdėstyti, kokie dokumentai domina, o paprašius pateikti visą bylą, ji pateikta nebuvo.

Inspekcija tikrinimo metu nustatė, kad pareiškėjui buvo trukdoma įgyvendinti Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme įtvirtintą duomenų subjekto teisę susipažinti su savo asmens duomenimis ir kaip jie yra tvarkomi. Taip pat buvo pažeisti minėto įstatymo straipsniai, numatantys duomenų valdytojo pareigą, gavus duomenų subjekto prašymą, pateikti atsakymą per nustatytą terminą bei pateikti duomenų subjektui jo prašomus duomenis. Kultūros paveldo centro direktoriui

buvo surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolas. Teismas 2003 metais bylos neišnagrinėjo.

8) Inspekcija gavo skundą, kuriame buvo prašoma ištirti, ar UAB „Patikimo verslo sistema“ nepažeidė pareiškėjo teisių, perduodama jo duomenis į jungtinę skolininkų duomenų rinkmeną „Asmenų skolų registras“.

Inspekcija, nagrinėdama skundą, patikrino UAB „Patikimo verslo sistema“ ir jos veiksmuose pažeidimų nenustatė, nes ši bendrovė yra teisėta jungtinės skolininkų duomenų rinkmenos „Asmenų skolų registras“ valdytoja.

Taip pat buvo patikrinta ir UAB „Viginta“, perdavusi pareiškėjo duomenis skolos išieškojimo tikslu UAB „Patikimo verslo sistema“. Buvo nustatyta, kad UAB „Viginta“, prieš teikdama duomenis UAB „Patikimo verslo sistema“, pareiškėjui raštu nepateikė priminimo apie išpareigojimų neįvykdymą ir nesupažindino pareiškėjo su jo teise nesutikti dėl jo asmens duomenų tvarkymo. Už nustatytus pažeidimus UAB „Viginta“ direktoriui surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolas. Teismas bylos 2003 metais neišnagrinėjo.

1.1.2. Skundai, kuriuos nagrinėjant buvo teikti nurodymai

1) Inspekcija gavo UAB „Komparsa“ prašymą ištirti, ar tai, kad UAB „Jan ir Co Servis“ prašo kliento, kuris pateikia remontuoti monitorius, nurodyti pavardę, adresą ir telefono numerį, neprieštarauja Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymui.

Inspekcija tikrinimo metu nustatė, kad klientų duomenys tvarkomi automatinio būdu finansinės apskaitos ir kokybės kontrolės tikslu ir teikiami prekių gamintojams atliktų paslaugų kokybės įvertinimo tikslu, neinformuojant duomenų subjektų ir neinformuojant apie jų teisę nesutikti dėl jų asmens duomenų perdavimo.

UAB „Jan ir Co Servis“ buvo nurodyta pateikti pranešimą apie duomenų tvarkymą automatinio būdu, užtikrinti, kad duomenų subjektai būtų informuojami, kokiu tikslu tvarkomi jų asmens duomenys ir kam jie teikiami, bei supažindinti duomenų subjektą su jo teise nesutikti (taip pat anuliuoti duotą sutikimą) dėl jo duomenų tvarkymo.

UAB „Jan ir Co Servis“ Inspekcijos nurodymus įvykdė.

2) Inspekcijoje buvo gautas pareiškėjo skundas, kuriame buvo teigiama, kad pareiškėjas yra nutraukęs sutartį su UAB „TELE 2“, neturėjo skolų ar išpareigojimų, bet UAB „TELE 2“ vis dar neteisėtai saugo jo asmens duomenis bei nėra pranešusi, kokius duomenis kaupia ir naudoja. Pareiškėjas prašė, nustačius jo teisių pažeidimus, surašyti UAB „TELE 2“ administracinio teisės pažeidimo protokolą ir medžiagą perduoti nagrinėti teismui.

Inspekcija tikrinimo metu nustatė, kad UAB „TELE 2“, tvarkydama pareiškėjo asmens duomenis, neužtikrino asmens duomenų tikslumo bei jų tvarkymo teisingumo, tačiau protokolo surašyti nebuvo galimybės dėl pasikeitusių bendrovės vadovų.

UAB „TELE 2“ buvo nurodyta imtis reikiamų organizacinių bei techninių priemonių, kad klientų duomenys būtų tikslūs bei tvarkomi tiksliai ir teisėtai. UAB „TELE 2“ nurodymus įvykdė.

Pareiškėjas Inspekcijos veiksmus apskundė Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai.

Vyriausioji administracinių ginčų komisija nusprendė pareiškėjo skundo netenkinti, bet įpareigojo Inspekcijos direktorių užtikrinti, kad Inspekcijoje gaunami asmenų prašymai, pareiškimai ir skundai būtų nagrinėjami nepažeidžiant Viešojo administravimo įstatymu nustatytų reikalavimų. Inspekcija apskundė komisijos sprendimo punktą dėl įpareigojimo Inspekcijos direktoriui Vilniaus apygardos administraciniam teismui komisijos sprendimą, prašydama panaikinti minėtą įpareigojimą ir motyvuodama, kad Inspekcija skundus nagrinėja nepažeisdama įstatymų.

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija Inspekcijos skundą patenkino ir panaikino įpareigojimą.

3) Inspekcija išnagrinėjo pareiškėjo skundą dėl UAB „Bitė GSM“ siunčiamose sąskaitose spausdinamo jo asmens kodo ir nustatė, kad įstatymai nenumato privalomo asmens kodo įrašymo telekomunikacijų paslaugų gavėjams – fiziniams asmenims.

UAB „Bitė GSM“ buvo nurodyta sąskaitose už suteiktas paslaugas gyventojams (fiziniams asmenims, nesiverčiantiems ūkine veikla) nurodyti asmens kodo, išskyrus atvejus, kai abonentas to pageidauja.

UAB „Bitė GSM“ Inspekcijos nurodymo nevykdė ir Inspekcija, išnagrinėjusi pakartotinį pareiškėjo skundą, surašė administracinio teisės pažeidimo protokolą, kuris yra paminėtas šios ataskaitos 1.1.1 dalies 5 punkte.

4) Inspekcija gavo analogišką skundą dėl AB „Lietuvos telekomas“ siunčiamose sąskaitose spausdinamo asmens kodo.

Inspekcijos nurodymą nespausdinti asmens kodo sąskaitose už suteiktas paslaugas gyventojams (fiziniams asmenims, nesiverčiantiems ūkine veikla), išskyrus atvejus, kai abonentas to pageidauja, AB „Lietuvos telekomas“ įvykdė ir sąskaitose informavo gyventojus apie jų teisę nesutikti, kad būtų spausdinamas asmens kodas.

5) Pareiškėjas kreipėsi į Inspekciją skųsdamasis, kad Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ anketoje renkami pertekliniai duomenys.

Tikrinimo metu nustatyta, kad bendrija „Viltis“ anketose renka perteklinius duomenis statistikos tikslais.

Inspekcija bendrijai „Viltis“ nurodė pataisyti anketą, išbraukiant skiltis, kuriose pateikiama informacija gali identifikuoti asmenį: gimimo metai, mėnuo, diena bei anketą užpildžiusio asmens parašas. Nurodyta neplatinti anketų su minėtomis skiltimis ir sunaikinti automatinio būdu tvarkomose rinkmenose sukauptus asmenį identifikuojančius duomenis. Bendrija „Viltis“ Inspekcijos nurodymus įvykdė.

6) Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas teigė, kad savo pašto dėžutėje Centriniam pašte rado UAB „IMP Baltic“ laišką, kuriame buvo nurodytas ne tik pašto dėžutės numeris, bet ir pareiškėjo adresas, vardas ir pavardė. Pareiškėjas prašė ištirti, iš kur ir ar teisėtai UAB „IMP Baltic“ gavo pareiškėjo duomenis.

Inspekcija tikrinimo metu nustatė, kad UAB „IMP Baltic“ tvarkė asmens duomenis tiesioginės rinkodaros tikslais negavusi duomenų subjekto sutikimo, be teisėto tvarkymo kriterijaus, asmens duomenis gavo ne iš pareiškėjo ir prieš pradėdama juos tvarkyti neinformavo duomenų subjekto, iš kokių šaltinių ir kokie asmens duomenys renkami, asmens duomenis tvarkė nesąžiningai ir neteisėtai bei nepranešusi Inspekcijai apie duomenų tvarkytojus.

Atsižvelgiant į tai, kad teisme buvo nagrinėjamas Inspekcijos surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolai dėl analogiško skundo, aprašyto šios ataskaitos 1.1.1 dalies 4 punkte, Inspekcija suorganizavo susitikimą su duomenų valdytoju, kuriame dalyvavo ir pareiškėjas. Pareiškėjas siekė, kad ateityje būtų išvengta pažeidimų ir nepageidavo, kad būtų surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolai.

Inspekcija, atsižvelgdama į tai, nurodė UAB „IMP Baltic“ užtikrinti, kad asmens duomenys būtų tvarkomi tiesioginės rinkodaros tikslais tik gavus duomenų subjekto sutikimą. Taip pat nurodė informuoti duomenų subjektus, kurių duomenys gauti ne iš jų pačių, apie tai, kokiais tikslais tvarkomi jų asmens duomenys, iš kokių šaltinių ir kokie asmens duomenys yra renkami, kam ir kokiais tikslais teikiami, imtis tinkamų organizacinių ir techninių priemonių, skirtų apsaugoti asmens duomenis nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo. Buvo nurodyta patikslinti Inspekcijai pateiktus UAB „IMP Baltic“ registravimo duomenis. UAB „IMP Baltic“ Inspekcijos nurodymus vykdė nustatytais terminais.

7) Inspekcija gavo skundą dėl klaidingai įrašytų pareiškėjo dukters duomenų VšĮ Centro poliklinikos Diagnostikos centre, kuris duomenis tvarko, naudodamas duomenų valdytojo – Valstybinė ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) – informacinę sistemą „Sveidra“. Tikrinimo VLK metu buvo nustatyta, kad Gyventojų registro tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos teikia VLK asmens duomenis tik pagal gimimo aktų įrašus ir jų neatnaujina pagal kitus civilinės būklės aktus. Nors tikrinimo metu VLK pataisė klaidingus asmens duomenis, Inspekcija organizavo susitikimą su VLK ir Vilniaus teritorinės ligonių kasos atstovais, kurios metu buvo nurodyta pakeisti VLK ir Gyventojų registro tarnybos pasirašytą asmens duomenų teikimo sutartį taip, kad Valstybinė ligonių kasa gautų tikslus asmens duomenis iš Gyventojų registro ir pataisyti

informacinės sistemos „Sveidra“ nuostatus arba inicijuoti su jais susijusio Sveikatos apsaugos ministerijos įsakymo pakeitimą taip, kad apibrėžtas duomenų tvarkytojų sąrašas atitiktų realybę. Patarta VLK labiau aiškinti duomenų tvarkytojams, kaip jie turėtų į juos besikreipiančius asmenis informuoti, kam šie gali pareikšti pretenzijas dėl netikslaus jų asmens duomenų tvarkymo.

VLK pavedė teritorinių ligonių kasų direktoriams paskirti asmenis, atsakingus už piliečių pretenzijų nagrinėjimą, ir inicijavo sutarties tarp VLK ir Gyventojų registro tarnybos keitimą.

1.1.3. Skundai, kuriuos nagrinėjant nebuvo surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolai dėl pasibaigusiu terminu

1) Inspekcijoje buvo gautas skundas, kuriame pareiškėjas skundėsi, kad UAB „Omnitel“ pateikė jo 2000 - 2001 metų telefoninių skambučių išsklotines pareiškėjo žmonai, kuri išsiuntė prašymą faksu, pasinaudodama paso duomenimis ir suklastodama parašą.

Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad UAB „Omnitel“ neįgyvendino tinkamų organizacinių priemonių, skirtų asmens duomenims nuo atsitiktinio ar neteisėto atskleidimo apsaugoti, siųsdama detalias sąskaitas neregistruotu laišku pagal faksu gautą prašymą, visiškai neįsitikinusi, kad prašymą pateikė pats abonentas, ir taip pažeidė Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 21 straipsnio 1 dalį.

Administracinio teisės pažeidimo protokolas nebuvo surašytas, nes buvo praleisti administracinės nuobaudos skyrimo terminai. Skundas, pareiškėjo prašymu, buvo persiustas nagrinėti Generalinei prokuratūrai.

2) Inspekcijoje buvo gautas skundas, kuriame pareiškėjas prašė ištirti, ar Kalniečių poliklinika teisėtai pateikė duomenis apie ligą jo darbovietai.

Nustatyta, kad Kalniečių poliklinika perduodama duomenis pažeidė Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą, tačiau pažeidimas padarytas 2000 metais ir praleisti administracinės nuobaudos skyrimo terminai.

1.1.4. Skundai, kuriuos nagrinėjant nebuvo nustatyta Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimų

2003 metais buvo gauti 38 skundai, kuriuos nagrinėdama Inspekcija Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimų nenustatė:

1) AB „Lietuvos telekomas“ (2 skundai), UAB „Omnitel“, UAB „Viginta“ dėl manomo neteisėto skolininkų duomenų perdavimo skolų išieškojimo bendrovėms;

2) Vilniaus Gedimino technikos universitete, Neringos savivaldybės administracijoje, AB „Vilniaus bankas“ Klaipėdos filiale, Lietuvos liaudies sąjungoje, Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, UAB „Lazdynų būstas“, UAB „SoftDent“, VSDFV Kėdainių rajono skyriuje, VSDFV Panevėžio skyriuje dėl manomo neteisėto asmens duomenų atskleidimo tretiesiems asmenims;

3) Inspekcijoje buvo gauti 3 analogiški skundai, kuriuose buvo teigiama, kad VSDFV Šilutės rajono skyriaus vedėja, siekdama įtakoti pareiškėjo darbinius santykius, pateikė informaciją Ūkio ministerijai, o ši ją pateikė kitiems ūkio subjektams ir fiziniams asmenims. Inspekcija, išnagrinėjusi skundus Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimų nenustatė. Vienu atveju pareiškėjas Inspekcijos atsakymą apskundė Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai, prašydamas panaikinti Inspekcijos sprendimą ir įpareigoti Inspekciją taikyti, įstatymo nustatyta tvarka, drausminio pobūdžio priemones kaltiems valstybinių institucijų specialistams, platinusiems duomenis apie pareiškėjo darbinius santykius ir gaunamas pajamas.

Vyriausioji administracinių ginčų komisija įpareigojo Inspekciją pakartotinai išnagrinėti pareiškėjo skundą. Inspekcija, atlikusi asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimą VSDFV Šilutės rajono skyriuje pažeidimų nenustatė ir apie tai informavo Vyriausiąją administracinių ginčų komisiją;

4) Kauno Dainavos policijos komisariata, Kauno Dainavos poliklinikoje ir Kauno darbo biržoje, UAB „Patikimo verslo sistema“, VĮ „Lietuvos paštas“, Creditinfo Group, Policijos departamente prie Vidaus reikalų ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnyboje ir Kauno policijos komisariata dėl manomo neteisėto asmens duomenų tvarkymo;

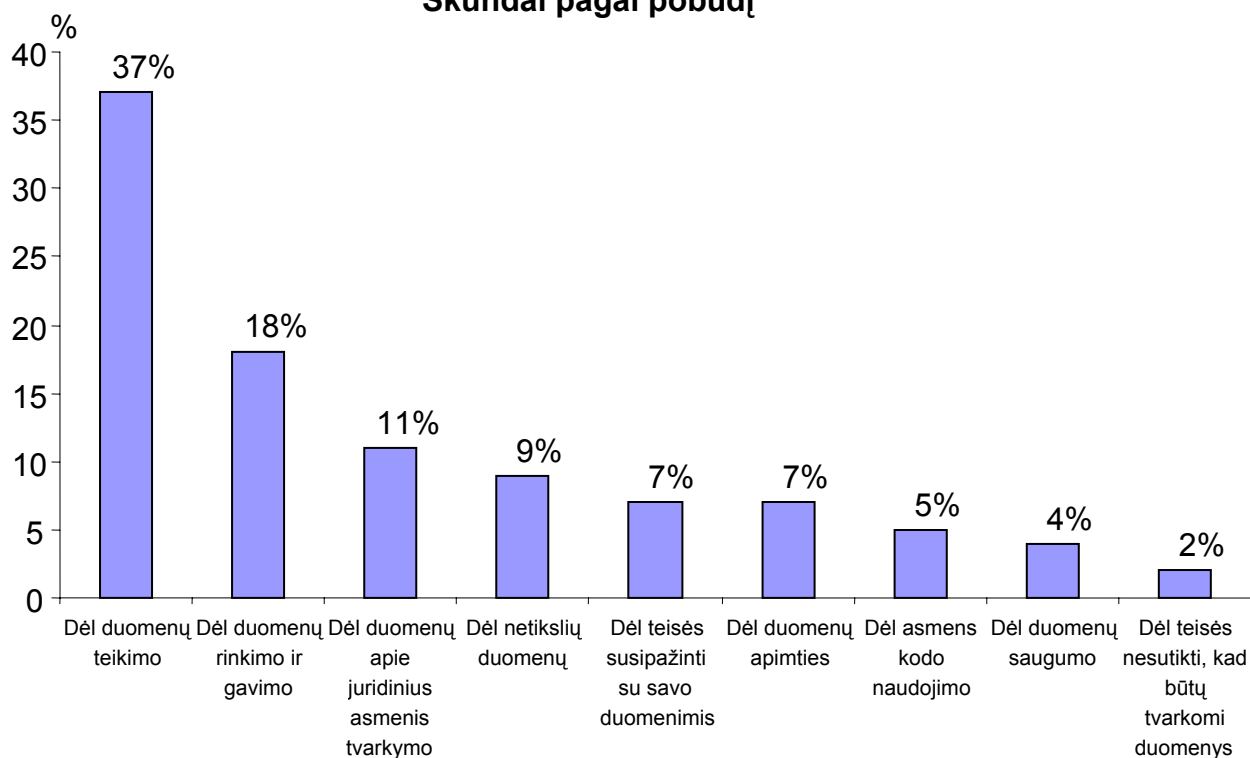
5) dėl manomo neteisėto asmens duomenų skelbimo internete, kurių vykdo Kauno technologijos universiteto Informacinių technologijų plėtros institutas (2 skundai), dėl reklaminių žinučių elektroniniu paštu siuntimo be subjekto sutikimo – UAB „Flopo administracinės sistemos“, dėl elektroninio pašto adreso skelbimo internete – AB „Lietuvos telekomas“;

6) Vilniaus m. 5 pasų poskyryje dėl manomo neteisėto reikalavimo pateikti artimųjų asmenų duomenis, VSDFV Kauno skyriuje, Policijos departamente prie Vidaus reikalų ministerijos dėl asmens duomenų gavimo;

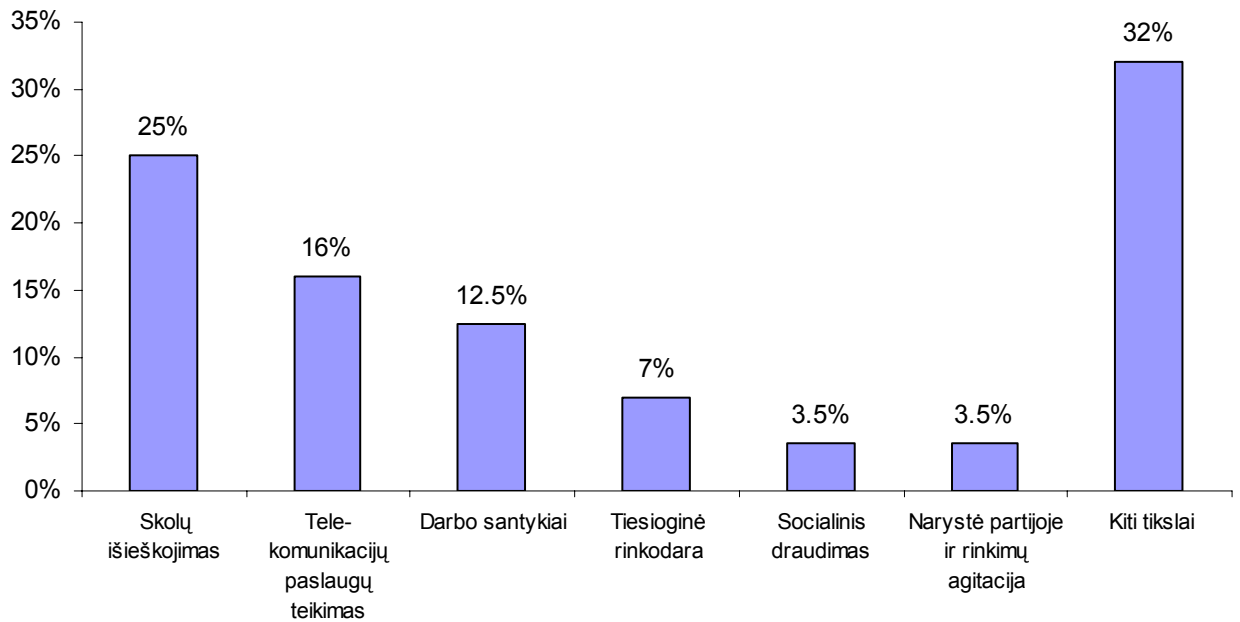
7) Inspekcija, išnagrinėjusi įvairius skundus: dėl pareiškėjo adresu gaunamos kito asmens korespondencijos, dėl asmens veiksnio nustatymo ir turto pasisavinimo, dėl prokuroro veiksmų renkant duomenis, dėl pareiškėjo įrašymo į operatyvinę įskaitą teisėtumo Ignalinos rajono policijos komisariata, dėl prokuroro veiksmų renkant duomenis, dėl turto administratorės veiksmų, išaiškino pareiškėjams jų kaip duomenų subjektų teises ir nurodė, kur pareiškėjas turėtų kreiptis dėl savo teisių įgyvendinimo;

8) Inspekcija gavo 5 skundus dėl duomenų apie juridinius asmenis tvarkymo teisėtumo. Tokiais atvejais Inspekcija atsakė, kad juridinių asmenų duomenų tvarkymo Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas nereguliuoja, ir išaiškino, kur juridinio asmens atstovai gali kreiptis dėl juridinio asmens duomenų tvarkymo bei juridinio asmens teisių įgyvendinimo.

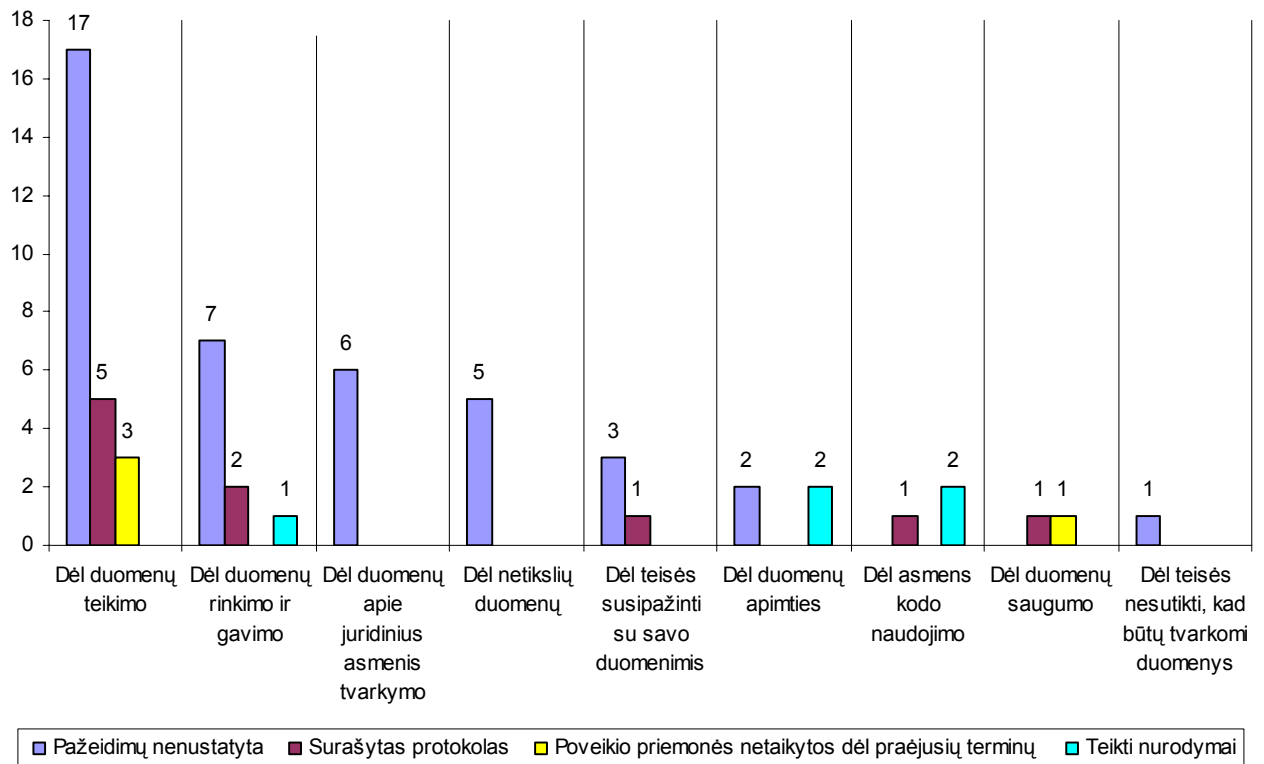
Skundai pagal pobūdį

Skundų skirstymas pagal duomenų tvarkymo tikslą

Skundų nagrinėjimo rezultatai pagal pažeidimo pobūdį

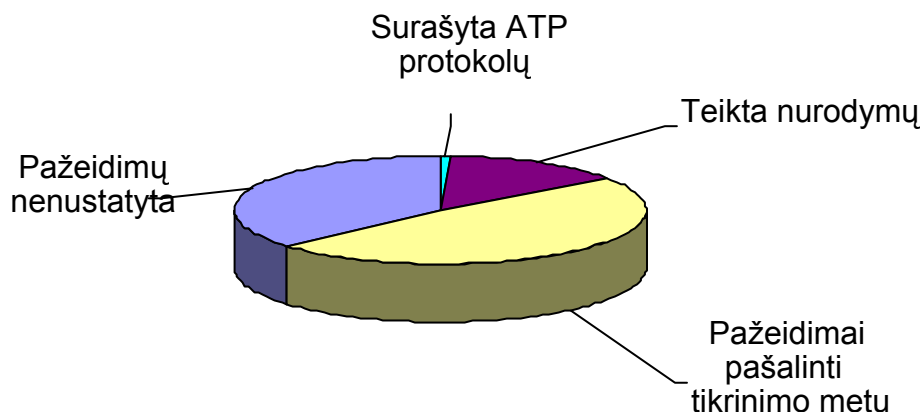

1.2. Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimai

Inspekcija asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus atlieka ne tik nagrinėdama asmenų skundus, bet ir valstybės institucijų prašymu bei savo iniciatyva.

Inspekcija 2003 metais atliko 234 patikrinimus, neskaitant skundus nagrinėjant atliktų patikrinimų.

Atliktų tikrinimų rezultatai (išskyrus tikrinimus pagal skundus)

1.2.1. Tikrinimai valstybės institucijų prašymu

Inspekcija atliko 5 tikrinimus valstybės institucijų prašymu.

2003 m. balandžio 11 d. į Inspekciją kreipėsi Seimo laikinosios tyrimo komisijos vidaus reikalų ministro viešai pareikštiems kaltinimams policijos generaliniam komisarui ir jo nušalinimo bei atestacijos teisėtumui ištirti pirmininkas, prašydamas ištirti asmens duomenų tvarkymo teisėtumą, slaptažodžių naudojimo pagrįstumą ir duomenų saugumą Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM) ir Policijos departamento duomenų bazėse. Atlikus tikrinimą VRM ir jos Informatikos ir ryšių departamente, buvo nustatyta, kad duomenų bazėje „Gyventojai“ be teisėto tvarkymo tikslo yra sukaupti asmens duomenys. Be to, yra sukurta naršyklė, kuri be teisinio pagrindo leidžia jungti, grupuoti asmens duomenis, siejant juos su asmenų giminaičiais, kaimynais, transporto priemonėmis. Asmens duomenys teikiami (sudarant galimybę prisijungti prie duomenų bazių) duomenų gavėjams be asmens duomenų teikimo sutarčių ir nenustatant duomenų naudojimo tikslo. Apie tai, kad tvarkomi jo asmens duomenys, duomenų subjektas nėra informuojamas. Netinkamai įgyvendinamos duomenų apsaugos organizacinės priemonės. VRM pateiktas nurodymas per 1 mėnesį sudaryti ir suderinti su Inspekcija nustatytų pažeidimų, kurie nurodyti tikrinimo ataskaitoje, pašalinimo planą. Šis planas su Inspekcija suderintas ir patvirtintas, tačiau vėluoja jo vykdymas.

Atlikus tikrinimą Policijos departamente pažeidimų nenustatyta. Tikrinimo išvadose konstatuojama, kad Policijos departamentas operatyvinės veiklos tikslu specialiose centrinės paskirties sistemose renka, kaupia, apdoroja ir naudoja informaciją. Policijos departamentui nėra tiesiogiai pavesta kontroliuoti, ar tikslingai bei teisėtai pareigūnai naudojami VRM centrinė duomenų bazė, o pagal vidaus reikalų ministro 1999 m. gegužės 5 d. įsakymą Nr. 343 „Dėl Vidaus reikalų ministerijos centrinio duomenų banko naudotojų įregistravimo ir išregistravimo tvarkos“ už policijos pareigūnų centrinės duomenų bazės naudojimo teisėtumą bei tikslingumą atsakingi policijos komisariatų vadovai bei VRM ir jos struktūrinių padalinių vadovai.

Valstybės kontrolierius pranešė, kad 2003 m. vasario 4 d. sprendimu „Dėl teisės aktų pažeidimų vykdant viešuosius pirkimus Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyboje“ nustatytas Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimas, motyvuojant, kad VSDFV duomenų tvarkytojai UAB „Etnomedijos intercentras“ ir AB „Alna“ nėra įsipareigoję saugoti asmens duomenų paslaptį. Inspekcija kovo mėnesį atliko tikrinimą VSDFV. Tikrinimo metu nustatyta, kad duomenų tvarkytojai sutartyse su duomenų valdytoju, sudarytose atitinkamai 2001 m.

spalio 9 d. ir 2002 m. kovo 6 d., įsipareigojo neatskleisti ir nenaudoti kitais tikslais jam prieinamos informacijos ir pasirašyti su savo darbuotojais konfidencialumo pasižadėjimus. Neteisėtas duomenų perdavimas ar atskleidimas nebuvo nustatytas. Tuo metu galiojusio Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 21 straipsnio pažeidimų nenustatyta.

Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas pranešė, kad referendumo dėl Lietuvos stojimo į NATO iniciatyvinė grupė negražino surinktų piliečių parašų rinkimo lapų. Tikrinimo metu nustatyta, kad asmens duomenys saugomi ilgiau nei to reikalauja duomenų tvarkymo tikslai, tačiau iniciatyvinės grupės atstovai greit pašalino pažeidimą ir pateikė pažymą dėl parašų rinkimo lapų sunaikinimo.

STT perdavė Inspekcijai medžiagą, gautą tarnybinio patikrinimo Vilniaus apskrities valstybinėje mokesčių inspekcijoje metu. STT atlikto tikrinimo metu nustatyta, kad fizinių ir juridinių asmenų duomenys yra gauti Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos Vilniaus skyriaus Mokesčių mokėtojų stebėjimo poskyryje ir neteisėtai laikomi UAB „Kergas“ patalpose. Inspekcijos atlikto tikrinimo metu nustatyta, kad Vilniaus apskrities valstybinė mokesčių inspekcija Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 21 straipsnio 1 dalies pažeidimus iki 2003 m. vasario 20 d. yra pašalinusi (administracinės nuobaudos skyrimui buvo pasibaigę ATPK nustatyti terminai). Taip pat nustatė, kad Vilniaus apskrities valstybinė mokesčių inspekcija asmens duomenis renka iš šaltinių, kurių pranešime apie asmens duomenų tvarkymą nebuvo nurodžiusi Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos. Inspekcija surengė susitikimą su Finansų ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos atstovais ir pareikalavo Valstybinės mokesčių inspekcijos pateikti patikslintus registravimo duomenis bei atkreipė Finansų ministerijos dėmesį dėl asmens duomenų tvarkymo pažeidimų VBAM sistemoje.

Valstybinė mokesčių inspekcija pateikė patikslintus registravimo duomenis. Finansų ministerija atsižvelgė į Inspekcijos nurodymus ir informavo, kad nutraukė fizinių asmenų duomenų tvarkymą Valstybės biudžeto apskaitos mokėjimo sistemoje ir šiuos duomenis sunaikino.

1.2.2. Tikrinimai Inspekcijos iniciatyva

2003 metais tikrinti 26 viešieji juridiniai asmenys ir 203 privatieji juridiniai asmenys.

Pagal informaciją, pateiktą žiniasklaidoje, buvo atlikti tikrinimai VSDFV (surašytas ATP protokolas), Vilniaus miesto vyriausajame policijos komisariate (teikti nurodymai) ir metų pabaigoje pradėtas tikrinimas Specialiųjų tyrimų tarnyboje (vėliau gautas Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto protokolas dėl galimo Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimo šioje tarnyboje). Tikrinimas tęsiamas.

Planiniai tikrinimai atlikti šiose valstybės institucijose: Ryšių reguliavimo tarnyboje, Švietimo ir mokslo ministerijoje, Migracijos departamente prie Vidaus reikalų ministerijos (visoms šioms institucijoms teikti nurodymai), Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje (pažeidimai pašalinti tikrinimo metu).

Tęsiami tikrinimai Muitinės departamente prie Finansų ministerijos, Gyventojų registro tarnyboje prie Vidaus reikalų ministerijos. Tikrinimai pradėti dėl asmens duomenų tvarkymo Vilniaus m. savivaldybės administracijoje ir Kauno m. savivaldybės administracijoje.

Inspekcija tikrinimus savo iniciatyva planuodavo, remdamasi tokiais pagrindais:

1) kai pagal duomenų valdytojų veiklos pobūdį buvo tikėtina, kad jie tvarko asmens duomenis automatinio būdu – 139, iš jų tikrintos: 101 komunalines paslaugas teikianti įmonė, 9 taksi paslaugas teikiančios įmonės, 9 draudimo bendrovės, 13 finansine veikla užsiimančių įmonių, 7 informacines paslaugas teikiančios įmonės;

2) kai įmonės, įstaigos ar organizacijos nereaguodavo į Inspekcijos paklausimus, atliekant tikrinimus apklausos būdu (60 atvejų);

3) remdamasi įvairių kitokių šaltinių informacija, susijusia su asmens duomenų tvarkymu (25 atvejais);

4) kai duomenų valdytojai neįvykdavo Inspekcijos nurodymų pateikti pranešimus (8 atvejais).

Administracinių teisės pažeidimų protokolai surašyti 2 atvejais.

VSDFFV surašytas administracinių teisės pažeidimų protokolas už šiuos pažeidimus: 1) VSDFFV, teikdama asmens duomenis VRM nesant teisėto tvarkymo kriterijaus, pažeidė Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymo) 5 straipsnio 1 dalį; 2) VSDFFV, sudarydama asmens duomenų teikimo sutartį ir jos pagrindu teikdama asmens duomenis VRM, nors šiuo atveju duomenų gavėjai yra operatyvinės veiklos subjektai, pažeidė Įstatymo 6 straipsnį; 3) VSDFFV, teikdama asmens duomenis (t.y. sutarties pagrindu suteikdama VSDFFV asmens duomenų bazės kopiją) Valstybės saugumo departamentui, VRM, STT ir neužtikrindama, kad asmens duomenys būtų tokios apimties, kuri būtina asmens duomenims tvarkyti, pažeidė Įstatymo 3 straipsnio 4 punktą; 4) VSDFFV, teikdama asmens duomenis Valstybės saugumo departamentui, VRM, STT ir neinformuodama duomenų subjektų, kurių asmens duomenys nėra reikalingi operatyvinei veiklai, kam yra teikiami jų asmens duomenys, pažeidė Įstatymo 16 straipsnio 1 dalį; 5) VSDFFV, teikdama asmens duomenis JAV ambasadai, apie tai Vyriausybės nustatyta tvarka nepranešusi Inspekcijai, pažeidė Įstatymo 22 straipsnį bei Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimo Nr.262 3 punktą ir nesilaikė šiuo nutarimu patvirtintos Asmens duomenų valdytojų pranešimo apie duomenų tvarkymą automatiniu būdu tvarkos.

2003 m. sausio 30 d. protokolas buvo išsiųstas teismui. Administracinė byla buvo išnagrinėta ir 2003 m. kovo 14 d. buvo priimtas teismo nutarimas, kuriuo nutarta administracinę bylą nutraukti, nes protokolas surašytas ne tam subjektui. VSDFFV vadovas, kuriam buvo surašytas protokolas, buvo neseniai pradėjęs eiti savo pareigas, o nustatyti pažeidimai buvo įvykdyti dirbant ankstesniajam vadovui.

Remiantis šio tikrinimo rezultatais, VRM pateiktas nurodymas sunaikinti pagal asmens duomenų teikimo sutartį iš VSDFFV gautus asmens duomenis. VRM apskundė Inspekcijos nurodymą Vilniaus m. apygardos administraciniam teismui ir prašė teismo sustabdyti jo vykdymą, pripažinti nurodymą neteisėtu ir pažeidžiančiu įstatymą. Kadangi teismas skundą atmetė, VRM nurodymą įvykdė ir dalyvaujant Inspekcijos atstovui sunaikino neteisėtai gautus duomenis.

Kauno technologijos universitetas (toliau – KTU) teikė vidurinėms mokykloms ir gimnazijoms studentų asmens duomenis be teisėto kriterijaus ir duomenų subjekto sutikimo, taip pažeisdamas tuo metu galiojusios Įstatymo redakcijos 5 straipsnio 1 dalį. KTU teikė asmens duomenis mokykloms ir gimnazijoms be duomenų teikimo sutarčių arba duomenų gavėjų prašymų, taip pažeidė Įstatymo 6 straipsnį. KTU neinformavo studentų, kad jų asmens duomenys teikiami mokykloms ir gimnazijoms, kurias jie yra baigę, ir kokiu tikslu tai atliekama, taip pažeisdamas Įstatymo 16 straipsnio 1 dalį. Išnagrinėjęs administracinių teisės pažeidimų bylą, teismas skyrė išpėjimą.

Nurodymai teikti 32 atvejais, nustačius asmens duomenų tvarkymo pažeidimus:

1) dėl pranešimo apie asmens duomenų tvarkymą automatiniu būdu pateikimo (Vilniaus m. vyriausiajam policijos komisariatui, visuomeninės invalidų organizacijos „Spindulio“ draugijai, UAB „Palangos vėtra“, UAB „Adveritas ir Ko“, UAB „Domus athleticus“ (viešbutis „Daniela“), AB „Sandija ir Ko“ (viešbutis „Sandija“), UAB „Alminga“ (viešbutis „Alanga“), viešbučiui „Morena“ (UAB „Būrų užėiga“), viešbučiui „Nesė“ (UAB „Sėkmės tiltas“), viešbučiui „Tyla“ (UAB „Tyla“), UAB „Tarpautiniai kontaktai“, UAB „Gretimybė“, UAB „Vestus“, IĮ „Ginalas“, UAB „Penki kontinentai“, viešbučiui „Tvirtovė“, Lietuvos mokslų akademijos bibliotekai);

2) dėl registravimo duomenų patikslinimo (AB „Lietuvos draudimo“ kreditų draudimui, AB bankui „Snoras“, UAB „Ūkio banko lizingas“, UAB „Snoro lizingas“, UAB „Intrum Justitia“, AB „Lietuvos žemės ūkio bankas“, AB „Turto bankas“, Švietimo ir mokslo ministerijai);

3) dėl duomenų tvarkymo taisyklių parengimo ar informacinių sistemų įteisinimo (Ryšių reguliavimo tarnybai, Migracijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, Švietimo ir mokslo ministerijai, UAB „Tuvlita“);

4) dėl neteisėto asmens duomenų tvarkymo veiksmų nutraukimo (UAB „Findexa Lietuva“, Švietimo ir mokslo ministerijai, UAB „Snoro lizingas“);

5) dėl neteisėtai tvarkomų asmens duomenų sunaikinimo (Š. Marčiulionio krepšinio mokyklai, Švietimo ir mokslo ministerijai, Migracijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos);

6) dėl duomenų subjekto informavimo apie asmens duomenų tvarkymą (Vilniaus m. vyriausiajam policijos komisariatui, savivaldybės įmonei „Susisiekimo paslaugos“);

7) dėl raštiškų įsipareigojimų saugoti asmens duomenų paslaptį pasirašymo (visuomeninės invalidų organizacijos „Spindulio“ draugijai);

8) dėl asmens mokumo automatinio vertinimo metodo aprašymo pateikimo Inspekcijai, siekiant išsiaiškinti, ar duomenų valdytojas nepažeidžia duomenų subjektų teisių (UAB „Snoro lizingas“);

9) dėl tvarkomų duomenų tikslumo užtikrinimo (UAB „Tuvlita“).

Be to, pagal UAB „Findexa Lietuva“ ir VŠĮ „Statistikos centras“ tikrinimuose gautą informaciją E. Kostrubino įmonei pateiktas nurodymas sunaikinti iš UAB „Findexa Lietuva“ gautus asmens duomenis, o Statistikos departamentui nurodyta patikslinti registravimo duomenis, pateikti duomenų apsaugos priemonių aprašą bei, sutikrinus visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenis su Gyventojų registro duomenimis, sunaikinti Gyventojų registro duomenų bazės kopiją.

Teiktų nurodymų nustatytu laiku neįvykdė UAB „Gretimybė“ ir UAB „Tarptautiniai kontaktai“, o UAB „Tuvlita“, Migracijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, UAB „Snoro lizingas“. Švietimo ir mokslo ministerijai dar nesibaigė nurodymams įvykdyti nustatyti terminai (dalį nurodymų įvykdė, o kitų nurodymų vykdymo terminai pratęsti).

113 duomenų valdytojų pašalino pažeidimus tikrinimo metu. Daugeliu atvejų tikrinimo metu Inspekcijai buvo pateikiami pranešimai apie asmens duomenų tvarkymą (107 atvejais), tarp jų ir Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija.

Pažeidimų nenustatyta 82 įmonėse, įstaigose ir organizacijose: Žirmūnų seniūnijoje, VŠĮ „Statistikos centras“, VŠĮ Vertimo dokumentacijos ir informacijos centre, VŠĮ „Du ratai“, 833-ioje DNSB, 48-oje DNSB, 434-oje DNSB, 565-oje DNSB, 825-oje DNSB, Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos Dermatovenerologijos centre, Lietuvos AIDS centre, AB „Kauno energija“ filiale „Jurbarko šilumos tinklai“, AB „Kauno energija“ filiale „Kauno šilumos tinklai“, SP UAB „Švenčionių šilumos tinklai“, UAB „Alytaus šilumos tinklai“, SP UAB „Panevėžio šilumos tinklai“ Zarasų šilumos tinklų rajonas, SP UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“, UAB „Litesko“ filiale „Telšių šiluma“, UAB „Litesko“ filiale „Palangos šiluma“, UAB „Litesko“ filiale „Kelmės šiluma“, UAB „Litesko“ filiale „Vilkaviškio šiluma“, UAB „Litesko“ filiale „Marijampolės šiluma“, AB „Klaipėdos energija“ filiale „Klaipėdos rajono šilumos tinklai“, SP UAB „Joniškio šilumos tinklai“, SP UAB „Prienų šilumos tinklai“, SP UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“, SP UAB „Prienų vandenys“, AB „Šiaulių energija“ Kuršėnų šilumos tinklų filiale, SP AB „Telšių šilumos tinklai“, UAB „Vidmantų šiluma“, UAB „Riešės komunalininkas“, SP UAB „Ukmergės šiluma“, UAB „Kalvelių komunalininkas“, UAB „Avižienių komunalininkas“, UAB „Maišiagalos komunalininkas“, SP UAB „Palangos šilumos tinklai“, UAB „Aviaekspresas“, UAB „Aukštaitijos komunalininkas“, UAB „Naujosios Akmenės komunalininkas“, UAB „Saulės spektras“, UAB „Kabrioletas“, UAB „Užuovėja Jums“, AB „Lietuvos geležinkeliai“, UAB „Taksodromas“, UAB „Mersera“, UAB „Fiakras“ ir Ko, UAB „Vytautas“, UAB „Romada“, UAB „Lintel“, UAB Šiaulių „Aiva sistemos“, UAB „Astrida“, UAB „Elneta“, UAB „Aimagrė“, UAB „Mokėjimo kortelių sistemos“, UAB „Lietuvos eksporto ir importo draudimas“, UAB „Lamantinas“, UAB „Profesiniai kontaktai“, UAB „Daigera“, UAB „Inverta ir partneriai“, UAB „Zurich draudimas“, UAB „Hansa investicijų valdymas“, UAB „VB Rizikos kapitalo valdymas“, UAB „Nenuorama“, UAB IVKĮ Hermis finansai, UAB „Naujoji šiluma“, UAB „MG Baltic koncernas“, UAB „MG Baltic Trade“, UAB „Gutijiera“, UAB „Televerslas“, UAB „Norvegijos informacijos biuras“, UAB „Aulema“, UAB „Infominta“, UAB „Molesta“, UAB „Septynios mylios“, UAB „Litcargus“, UAB „Automugė“, UAB „Noratus“, AB „Informacinio verslo paslaugų

įmonė“, R.Mažonio firmoje „Smaltija“, ribotos civilinės atsakomybės bendrovėje „Caparol Baltika“, IĮ „Impresarijaus centras“.

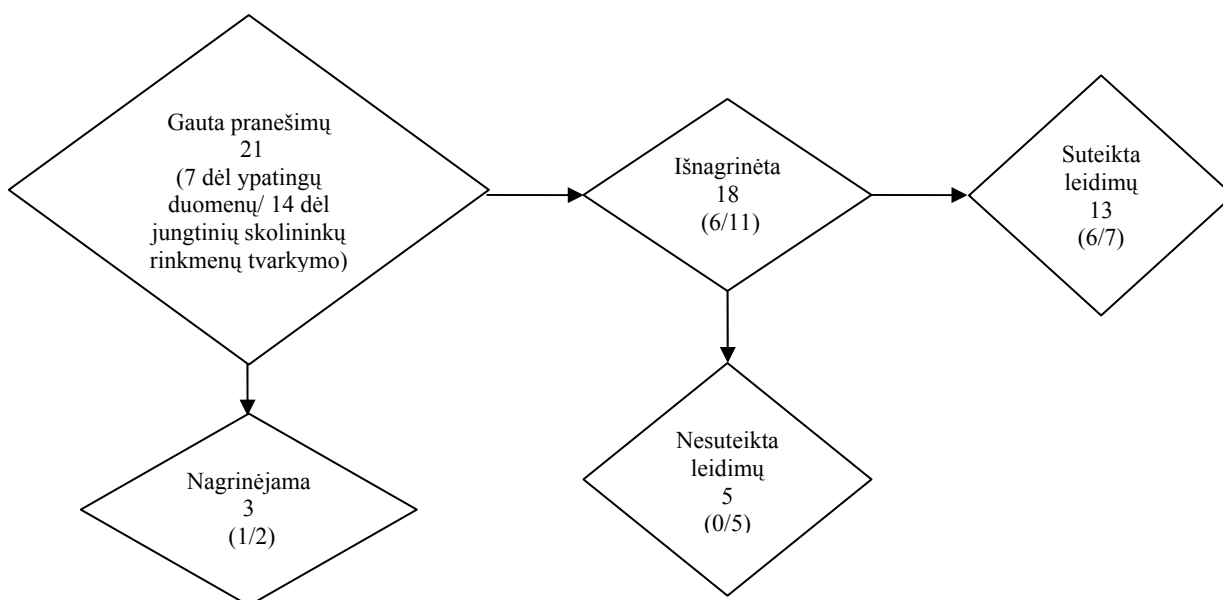
1.3. Išankstinė patikra

Išankstinė patikra yra numatomų duomenų tvarkymo veiksmų patikrinimas prieš juos pradėdant Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatytais atvejais.

Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2003 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1T-61 „Dėl išankstinės patikros“ yra patvirtinta Išankstinės patikros tvarka ir Pranešimo dėl išankstinės patikros forma. Duomenų valdytojas privalo Inspekcijos nustatyta tvarka ne vėliau kaip prieš 2 mėnesius iki numatomų duomenų tvarkymo veiksmų pradžios pranešti Inspekcijai apie atvejus, numatytus Įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje. Duomenų valdytojai, kurie nuo 2003 m. liepos 1 d. minėtais atvejais tęsia asmens duomenų tvarkymo veiksmus, privalėjo apie tai pranešti Inspekcijai iki 2003 m. gruodžio 31 d. Duomenų tvarkymo veiksmai Įstatyme nustatytais atvejais gali būti atliekami tik gavus Inspekcijos leidimą.

Inspekcija per 2003 metus gavo 21 pranešimą dėl išankstinės patikros ir išnagrinėjo 18. Metų pabaigoje liko neišnagrinėti tik paskutiniuosius dienas gauti pranešimai.

Išankstinės patikros rezultatai

Išduoti leidimai tvarkyti skolininkų duomenų jungtines rinkmenas asmens mokumui įvertinti ir išsiskolinimui valdyti šioms įmonėms: UAB „Skolų išieškojimo biuras“, UAB „Patikimo verslo sistema“, UAB „Žvilgsnis iš arčiau“, UAB „NRD“, UAB „Balt Risk“, UAB „Ekskomisarų biuras“, UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“.

Leidimai tvarkyti ypatingus asmens duomenis, susijusius su fizinio asmens sveikata, draudimo sutarčių sudarymo ir draudiminių įvykių vertinimo tikslais buvo išduoti UAB „NORD/LB gyvybės draudimas“, UAB „Seesam Lietuva gyvybės draudimas“, UAB „Bonum publicum“, UAB „Lietuvos draudimo“ gyvybės draudimui, AB „Lietuvos draudimas“. Leidimas tvarkyti ypatingus asmens duomenis, susijusius su teistumu, buvo išduotas AB „Sampo bankas“ vidaus administravimo tikslu banko personalo asmens duomenų tvarkymui.

Atsisakyta išduoti leidimus viešajai įstaigai „Asmenų skolų registro tarnyba“ (2 kartus), UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“, Contant Oy filialui, UAB „Infobankas“. Leidimus Inspekcija atsisakė išduoti dėl toliau pateikiamų priežasčių.

1. Vši „Asmenų skolų registro tarnyba“ 2003 m. liepos 22 d. pateikė pranešimą dėl išankstinės patikros, ruošdamasi tvarkyti skolininkų duomenų jungtines rinkmenas asmens

mokumui įvertinti ir įsiskolinimui valdyti. 2003 m. rugsėjo 22 d. viešajai įstaigai „Asmenų skolų registro tarnyba“ buvo atsakyta, kad ši įstaiga neturi teisinio pagrindo gauti asmens duomenis iš UAB „Patikimo verslo sistema“ skolininkų duomenų jungtinių rinkmenų tvarkymui, nes UAB „Patikimo verslo sistema“ tvarko ne jai laiku bei tinkamai finansinių ir (ar) turitinių įsipareigojimų neįvykdžiusių duomenų subjektų duomenis. Be to, atsisakymo išduoti leidimą atlikti asmens duomenų tvarkymo veiksmus pagrindas buvo ir tai, kad VŠĮ „Asmenų skolų registro tarnyba“ savo pranešime nurodė, kad skolininkų asmens duomenys bus skelbiami jos leidžiamame laikraštyje, įskaitant šio laikraščio internetinę versiją. Pagal Įstatymo 16 straipsnio 2 dalį, duomenų valdytojas gali tvarkyti jungtines rinkmenas, turėdamas tikslą teikti tokius duomenis teisėtą interesą turintiems tretiesiems asmenims, kad šie galėtų įvertinti duomenų subjekto mokumą ir valdyti įsiskolinimą. Viešas skolininkų asmens duomenų paskelbimas laikraštyje, įskaitant ir internetinę versiją, sudaro galimybę su jais susipažinti ne tik teisėtą interesą turintiems asmenims mokumo ir įsiskolinimo valdymo tikslu, bet ir kitiems tretiesiems asmenims, neturintiems teisėto intereso bei nevertinantiems asmens mokumo.

2. Pakartotinai VŠĮ „Asmenų skolų registro tarnyba“ 2003 m. spalio 28 d. pateikė pranešimą dėl išankstinės patikros. Inspekcija 2003 m. gruodžio 22 d. raštu atsisakė išduoti leidimą, nes ši įstaiga, kaip paaiškėjo, planuoja gauti duomenis iš kitų skolų išieškojimo įmonių, o ne tiesiogiai iš kreditorių, ir tuo galinti pažeisti Įstatymo 16 straipsnio 1 dalį. Atsižvelgiant į tai, kad įmonė jokios veiklos nevykdo ir į gautą skundą dėl UAB „Patikimo verslo sistema“ veiksmų, kuriame yra įrašas, leidžiantis suprasti, kad UAB „Patikimo verslo sistema“ ir VŠĮ „Asmenų skolų registro tarnyba“ tvarkys tą pačią jungtinę skolininkų duomenų rinkmeną, bei į tai, kad UAB „Patikimo verslo sistema“ ir VŠĮ „Asmenų skolų registro tarnyba“ įsikūrusios vienos patalpose, Inspekcija konstatavo, kad tai sudaro didžiulę riziką asmens duomenų tvarkymo teisėtumui. Be to, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. 262 (Žin., 2002, Nr. 20-768) patvirtintų Asmens duomenų valdytojų valstybės registro nuostatų 24.1 punktu bei atsižvelgdama į tai, kad tikrinimo metu buvo nustatyta, jog įstaiga asmens duomenų netvarko, Inspekcija panaikino viešosios įstaigos „Asmenų skolų registro tarnyba“ registravimo įrašą Asmens duomenų valdytojų valstybės registre.

3. UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“ 2003 m. spalio 1 d. pateikė pranešimą dėl išankstinės patikros, norėdama tvarkyti skolininkų duomenų jungtines rinkmenas asmens mokumo įvertinimo ir įsiskolinimo valdymo tikslais. Inspekcija 2003 m. lapkričio 28 d. raštu atsisakė išduoti leidimą dėl šių priežasčių. Bendrovė pranešime nepagrindė duomenų tvarkymo tikslo, nenurodė renkamų duomenų ir jų šaltinių, aiškiai neišdėstė duomenų subjekto informavimo ir asmens duomenų teikimo duomenų gavėjams užsienio valstybėse tvarkos. Paprašius bendrovės tiksliau paaiškinti apie numatomą duomenų tvarkymą, ji raštu konstatavo, kad į Inspekcijos keliamus klausimus negali tiksliai atsakyti. 2003 m. lapkričio 20 d. UAB „Gelvoros saugos konsultacijos“ pakartotinai pateikė pataisytą pranešimą dėl išankstinės patikros. Inspekcija 2003 m. gruodžio 19 d. raštu išdavė bendrovei leidimą atlikti asmens duomenų, dėl kurių pateiktas pataisytas pranešimas, tvarkymo veiksmus.

4. Contant Oy filialas, savo 2003 m. spalio 3 d. pateiktame pranešime dėl išankstinės patikros, nurodė ketinimą tvarkyti skolininkų duomenų jungtines rinkmenas asmens mokumo įvertinimo bei įsiskolinimo valdymo tikslais. 2003 m. gruodžio 2 d. buvo atsakyta išduoti leidimą atlikti asmens duomenų tvarkymo veiksmus, nes duomenų valdytojas pranešime nenurodė, jog tvarkys skolininko duomenis apie įsiskolinimo padengimą. Inspekcija konstatavo, kad sudaroma galimybė neteisėtai atskleisti asmens duomenis pašaliniams asmenims, kurie gali žinoti numerį, nurodomą pareikalavimo (raginimo) laiškuose. 2003 m. gruodžio 10 d. bendrovė pakartotinai pateikė pataisytą pranešimą dėl išankstinės patikros. 2004 m. sausio 13 d. raštu Inspekcija išdavė Contant Oy filialui leidimą atlikti asmens duomenų, dėl kurių pateiktas pranešimas, tvarkymo veiksmus.

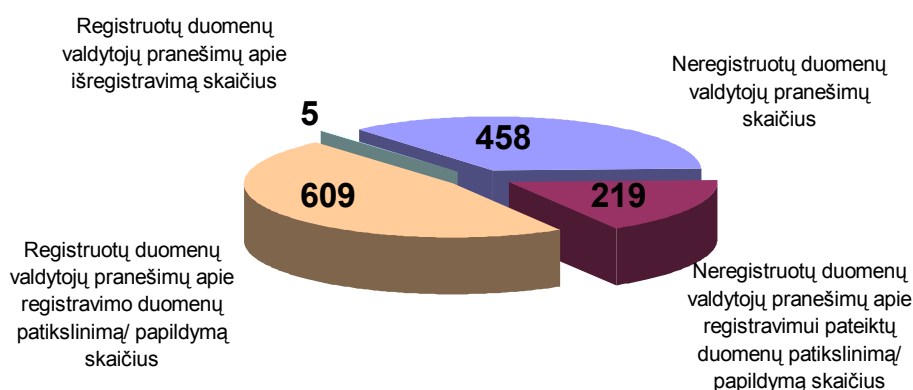
5. UAB „Infobankas“ 2003 m. spalio 20 d. pateikė pranešimą dėl išankstinės patikros, norėdama tvarkyti skolininkų duomenų jungtines rinkmenas asmens mokumo įvertinimo ir įsiskolinimo valdymo tikslais. Atsisakyta išduoti leidimą atlikti asmens duomenų tvarkymo

veiksmus bendrovei, nes UAB „Infobankas“ ruošėsi gauti asmens duomenis iš teismų bei skolų išieškojimo įmonių ir skolininkų asmens duomenis, gautus iš kreditorių, sujungti su iš teismų gautais asmens duomenimis. Be to, savo pranešime UAB „Infobankas“ tiksliai nenurodė visų skolininkų asmens duomenų šaltinių. 2003 m. gruodžio 12 d. UAB „Infobankas“ pakartotinai Inspekcijai pateikė pataisytą pranešimą dėl išankstinės patikros, kuri išnagrinėjus 2004 m. pradžioje taip pat buvo atsisakyta išduoti leidimą.

2. ASMENS DUOMENŲ VALDYTOJŲ VALSTYBĖS REGISTRO TVARKYMAS

2003 m. išnagrinėtas 1291 pranešimas apie duomenų tvarkymą.

Išnagrinėti pranešimai apie duomenų tvarkymą ir jų patikslinimai, papildymai 2003 m.

Nors Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 25 straipsnyje numatyta, jog asmens duomenys gali būti tvarkomi automatinio būdu tik kai duomenų valdytojas Vyriausybės nustatyta tvarka praneša Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai (išskyrus minėtame straipsnyje nurodytas išimtis), duomenų valdytojai nevisuomet laikosi įstatyme numatytos pareigos pranešti apie duomenų tvarkymą prieš pradėdami tvarkyti asmens duomenis. 113 duomenų valdytojų pranešimus apie duomenų tvarkymą pateikė tikrinimo metu, 15 po atlikto tikrinimo.

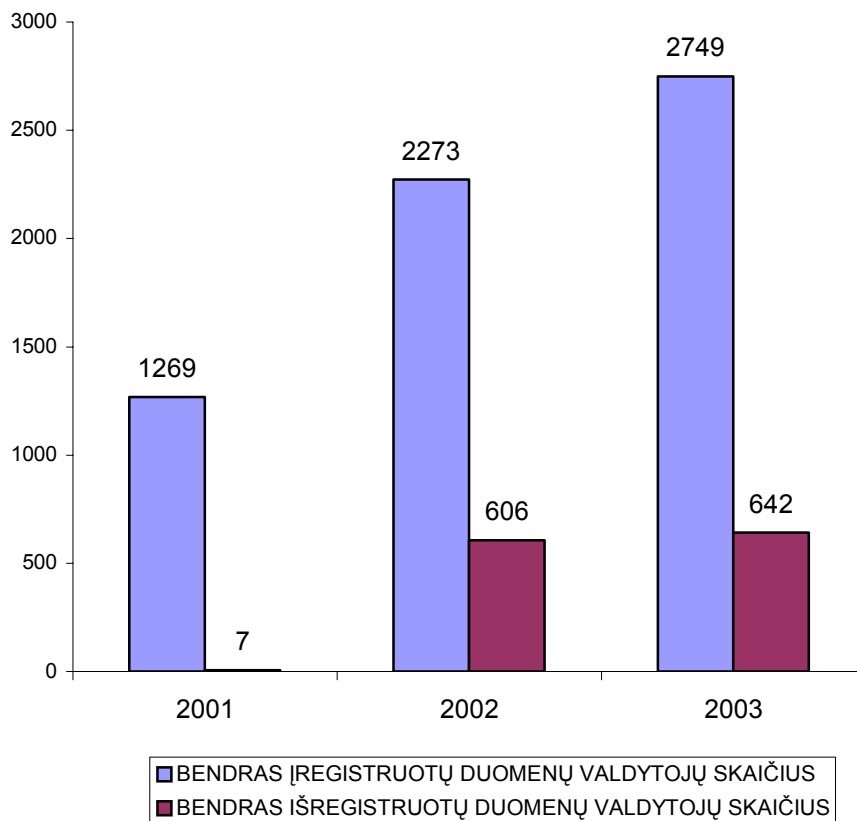
Pagal Asmens duomenų valdytojų valstybės registro nuostatus, duomenų valdytojai Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai privalo pateikti pasikeitusius registravimo duomenis. 2003 metais gauta 609 patikslinimai dėl pasikeitusių registravimo duomenų iš registruotų duomenų valdytojų. 505 duomenų valdytojai pateikė šiuos patikslinimus savo iniciatyva, 104 – Inspekcijai pareikalavus.

Per metus registre įregistruoti 476 duomenų valdytojai ir 2003 metais jų skaičius išaugo iki 2749. Registre įregistruota 218 duomenų valdytojų – viešųjų juridinių asmenų: 167 švietimo įstaigos, 6 viešosios įstaigos, 33 kitos įstaigos, 4 politinės partijos, 1 visuomeninė organizacija, 2 asociacijos.

Pažymėtina, kad 2003 m. įregistruota Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, Kultūros ministerija, Žemės ūkio ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Ryšių reguliavimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės tarnybos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybinė miškotvarkos tarnyba.

Įregistruota 190 duomenų valdytojų – privačių juridinių asmenų ir 68 duomenų valdytojai – fiziniai asmenys (antstoliai, advokatai, kiti).

DUOMENŲ VALDYTOJŲ REGISTRAVIMO DINAMIKA (2001-2003 M.)

Asmens duomenų valdytojų valstybės registro nuostatuose nurodyti atvejai, kada Inspekcija panaikina duomenų valdytojų registraciją. 2003 išregistruoti 36 duomenų valdytojai, iš jų – 5 pagal duomenų valdytojų pranešimus. Duomenų valdytojų registracija panaikinta dėl šių priežasčių:

- 1) nutraukta duomenų valdytojo veikla – 28;
- 2) pasibaigė laikinas duomenų valdytojo pranešime nurodytas laikinas asmens duomenų tvarkymo terminas ir duomenų valdytojas nepraneša apie asmens duomenų tvarkymo termino pratęsimą – 7;
- 3) duomenų valdytojas nutraukė asmens duomenų tvarkymą – 1.

Dažnai duomenų valdytojų pranešime apie duomenų tvarkymą pateikti duomenys būdavo neteisingi, neišsamūs ar netikslūs ir Inspekcijai teko pareikalauti juos ištaisyti. 59 % duomenų valdytojų pateikė pranešimus apie duomenų tvarkymą, kurie atitiko nustatytus reikalavimus, 41 % pateikė pranešimus, neatitinkančius nustatytų reikalavimų, iš jų 20 % neužpildė duomenų apsaugos priemonių aprašo ar užpildė jį netinkamai, apie 17 % netinkamai nurodė duomenų saugojimo terminą arba jo nenurodė. Inspekcija nutarė peržiūrėti 2001 m. liepos 13 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos viršininko įsakymą Nr. 01-10-39 „Dėl reikalavimų duomenų apsaugos priemonių aprašui ir duomenų apsaugos priemonių aprašo formos patvirtinimo“ ir, siekdama padėti duomenų valdytojams geriau suprasti jo pildymo reikalavimus, pakeitė duomenų apsaugos priemonių aprašo formą ir ją patvirtino 2004 m. pradžioje.

Inspekcija, siekdama padėti duomenų valdytojams geriau suprasti Asmens duomenų valdytojų pranešimo apie duomenų tvarkymą tvarką ir palengvinti duomenų valdytojams pranešimo apie duomenų tvarkymą užpildymą, yra parengusi rekomendacinę Pranešimo apie duomenų tvarkymą formą, kuri kasmet peržiūrima ir atsižvelgiant į aplinkybes pataisoma.

2003 metų pabaigoje Inspekcija nusprendė atlikti gilesnę pranešimų nagrinėjimo ir registravimo analizę. Tuo tikslu nustatyta, kad kiekvieną mėnesį yra skaičiuojami statistiniai rodikliai, susiję su asmens duomenų valdytojų pranešimų nagrinėjimu ir Asmens duomenų valdytojų valstybės registro tvarkymu. 2003 m. rodikliai pateikiami 1–6 lentelėse.

1 lentelė. Statistiniai rodikliai, susiję su gautų pranešimų apie duomenų tvarkymą nagrinėjimu

Eil. Nr.	Rodiklis	Teikė savo iniciatyva	Teikė Inspekcijai pareikalavus	Iš viso
1.	Išnagrinėta pranešimų apie duomenų tvarkymą, gautų iš neregistruotų duomenų valdytojų (2+5)			458
2.	įregistruota (3+4)	216	67	283
3.	įregistruota be pastabų			88
4.	įregistruota su pastabomis			195
5.	neįregistruota (6+7)			177
6.	atsisakyta įregistruoti (žr. 6 lentelę)			14
7.	pareikalauta patikslinti arba ištaisyti			161
8.	Išnagrinėta pranešimų dėl duomenų patikslinimo, gautų iš neregistruotų duomenų valdytojų (9+12)		219	219
9.	įregistruota (10+11) (žr. 4 lentelę)	121	72	193
10.	įregistruota be pastabų			91
11.	įregistruota su pastabomis			102
12.	neįregistruota (pareikalauta patikslinti arba ištaisyti)			26
13.	Išnagrinėta pranešimų dėl pasikeitusių registravimo duomenų, gautų iš registruotų duomenų valdytojų	507	104	609
14.	pareikalauta patikslinti arba ištaisyti	11		11
15.	Išnagrinėta pranešimų dėl išregistravimo	5		5
16.	Iš viso išnagrinėta pranešimų apie duomenų tvarkymą (1+8+13+15)			1291
17.	Iš viso įregistruota duomenų valdytojų (2+9)			476

2 lentelė. Įregistruoti duomenų valdytojai pagal juridinio asmens rūšį

Eil. Nr.	Juridinio ir fizinio asmens rūšis	Iš viso
1.	Viešieji juridiniai asmenys (2+3+4+5+6+7)	218
2.	Biudžetinės įstaigos (išskyrus švietimo)	33
3.	Valstybės ir savivaldybių įmonės	5
4.	Viešosios įstaigos	6
5.	Švietimo įstaigos	167
6.	Asociacijos	2
7.	Politinės partijos, politinės ar visuomeninės organizacijos	5
8.	Privatūs juridiniai asmenys (9+10)	190
9.	Švietimo įstaigos	1
10.	Įmonės (išskyrus valstybės ir savivaldybių)	189
11.	Fiziniai asmenys (antstoliai, advokatai ir kt.)	68
11.	Iš viso (1+6+9+10)	476

3 lentelė. Įregistruoti duomenų valdytojai pagal asmens duomenų tvarkymo tikslų grupes

Eil. Nr.	Asmens duomenų tvarkymo tikslų grupės	Iš viso*
1.	Advokatų paslaugos	5
2.	Antstolių veikla	62
3.	Apskričių veikla	1
4.	Bankų veikla	1
5.	Bendrasis lavinimas	108
6.	Draudimas	11
7.	Elektros, dujų, vandens ir kitų komunalinių paslaugų tiekimas	84
8.	Finansinė išperkamoji nuoma (lizingas)	1
9.	Finansinio tarpininkavimo veikla (skolų administravimas)	5
10.	Ikimokyklinis ugdymas	28
11.	Kelionių agentūrų ir kelionių organizatorių veikla	5
12.	Kita švietimo veikla	8
13.	Personalo atranka	5
14.	Prekyba	17
15.	Profesinis ir aukštesnysis mokymas	31
16.	Savivaldybių veikla	9
17.	Telekomunikacijų paslaugos	14
18.	Tiesioginė rinkodara	12
19.	Valstybės registrų tvarkymas	1
20.	Viešbučių veikla	14
21.	Kiti tikslai	57
22.	Iš viso	479

* Bendra suma didesnė už įregistruotų valdytojų skaičių, nes vienas duomenų valdytojas gali tvarkyti duomenis keliais duomenų tvarkymo tikslais.

4 lentelė. Įregistruoti duomenų valdytojai pagal pranešimų užpildymo kokybę

Įregistruota po pirmojo patikslinimo	Įregistruota po antrojo patikslinimo	Įregistruota po trečiojo ir daugiau patikslinimų	Iš viso
173	18	2	193

5 lentelė. Atsisakymų registruoti skaičius ir priežastys

Tvarko neautomatiniu būdu	Atlieka duomenų tvarkytojo funkcijas	Nėra juridinis asmuo	Patenka į Įstatymo nustatytas išimtis	Kitos priežastys	Iš viso
3	3	3	2	3	14

6 lentelė. Išregistruotų duomenų valdytojų skaičius ir išregistravimo priežastys

Inspekcijos veiksmai	Nutraukė asmens duomenų tvarkymą	Pasibaigė laikinas duomenų tvarkymo terminas	Nutraukta duomenų valdytojo veikla	Panaikina ma pareiga pranešti	Kitos priežastys	Iš viso
Išregistruota	1	7	28	-	-	36
Iš jų pagal pranešimus		1	4			5

3. DUOMENŲ APSAUGOS PLĖTOJIMAS

3.1. Teisinės bazės kūrimas

Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 31 straipsnio 11 punkte nustatyta, kad Inspekcija teikia pasiūlymus Seimui, Vyriausybei, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms dėl įstatymų ar kitų teisės aktų rengimo, keitimo, pripažinimo netekusiais galios, jeigu įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatos yra susijusios su Inspekcijos kompetencijai priskirtais klausimais.

2002 m. buvo parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo 2001 m. rugsėjo 25 d. nutarimo Nr. 1156 „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos struktūrinės reformos, įgaliojimų suteikimo, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nuostatų patvirtinimo ir su tuo susijusių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų dalinio pakeitimo“ pakeitimo“ projektas. Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė šio nutarimo pakeitimą 2003 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 624 (Žin., 2003, Nr. 50-2223). Nutarimo projektas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos telekomunikacijų įstatymo (Žin., 1998, Nr. 56-1548; 2002, Nr. 75-3215) 6 straipsnio 1 dalį, siekiant suderinti Inspekcijos nuostatus su naująja Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo redakcija, taip pat įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimu „Dėl nacionalinio Šengeno *acquis* priėmimo veiksmų plano“ (Žin., 2002, Nr. 74-3192) patvirtinto „Nacionalinio Šengeno *acquis* priėmimo veiksmų plano“ 39.2 punktą.

Siekiant įgyvendinti Telekomunikacijų įstatymo 52 straipsnio 7 dalį, 2003 m. vasario mėnesį buvo parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimo Nr. 262 „Dėl Asmens duomenų valdytojų valstybės registro reorganizavimo, šio registro nuostatų ir asmens duomenų valdytojų pranešimo apie duomenų tvarkymą automatinio būdu tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. 2003 m. birželio 9 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą Nr. 738 (Žin., 2003, Nr. 57-2548).

Lietuvos Respublikos telekomunikacijų įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad Inspekcija yra atsakinga už Lietuvos Respublikos telekomunikacijų įstatymo 49-56 straipsnių įgyvendinimą, tačiau iki šiol jai nėra pavesta prižiūrėti šių normų vykdymą bei nėra suteikti įgaliojimai surašyti tokių administracinių teisės pažeidimų protokolus ar teikti nurodymus. Atsižvelgiant į tai, 2003 m. kovo mėnesį buvo parengtas Lietuvos Respublikos telekomunikacijų įstatymo 6 ir 62 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas. 2003 m. gegužės 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 606 nutarė pritarti įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui. Projektas yra svarstomas Seime.

2003 m. balandžio mėnesį buvo parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 214-14, 214-16, 214-17, 224 ir 259-1 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei kodekso papildymo 214-19 straipsniu įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas. 2003 m. birželio 12 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 748 pritarė šiam projektui ir jį pateikė Lietuvos Respublikos Seimui. 2003 m. gruodžio 23 d. Lietuvos Respublikos Seimas svarstė patobulintą įstatymo projektą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 26 straipsnio 2 dalimi, 2003 m. birželio 18 d. Inspekcijos direktoriaus įsakymu Nr. 1T-61 „Dėl išankstinės patikros“ (Žin., 2003, Nr. 60-2747) patvirtinta Išankstinės patikros tvarka ir Pranešimo apie išankstinę patikrą forma.

Vykdamas Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. birželio 26 d. nutarimą Nr. IX-1655 „Dėl asmens duomenų apsaugos valstybės institucijose užtikrinimo“, 2003 m. liepos 18 d. parengtas ir suderintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl informacijos apie Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo įgyvendinimo būklę valstybės institucijose pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas. 2003 m. rugpjūčio 12 d. Lietuvos

Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 1006 šiam projektui pritarė ir pateikė Lietuvos Respublikos Seimui.

2003 m. rugpjūčio mėnesį parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas. 2003 m. rugsėjo 30 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 1201 pritarė projektui ir pateikė Lietuvos Respublikos Seimui. Lietuvos Respublikos Seimas 2003 m. lapkričio 25 d. priėmė Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų 13 straipsnio pakeitimo įstatymą (Žin., 2003, Nr. 116-5250).

Siekiant ratifikuoti Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu papildomą protokolą dėl priežiūros institucijų ir valstybės sienas kertančių duomenų srautų, kuri Lietuvos Respublika pasirašė Strasbūre 2001 m. lapkričio 8 d., parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu papildomą protokolą dėl priežiūros institucijų ir valstybės sienas kertančių duomenų srautų“ projektas. 2003 m. gruodžio 18 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Įstatymą dėl Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu papildomo protokolo dėl priežiūros institucijų ir valstybės sienas kertančių duomenų srautų ratifikavimo.

Inspekcija aktyviai dalyvavo svarstant ir taisant jos parengtų teisės aktų projektus Lietuvos Respublikos Seimo komitetų posėdžiuose. Dalyvauta svarstant Inspekcijos parengtus ir derintus teisės aktų projektus ministerijų valstybės sekretorių pasitarimuose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžiuose.

2003 m. rugsėjį Inspekcija kreipėsi į vidaus reikalų ministrą ir susitikimo su ministru metu aptarė spęstinas problemas dėl asmens duomenų tvarkymo pagal Europolo konvenciją, nepriklausomos priežiūros institucijos paskyrimo ir ryšium su tuo reikalingų keitimų nacionaliniuose įstatymuose. Susitikimo metu nutarta sudaryti darbo grupę dėl nacionalinių teisės aktų parengimo, vykdančią Europolo konvencijos nuostatas. Vėliau šiuo klausimu buvo pakartotinai kreiptasi į Vidaus reikalų ministrą raštu. Kol kas šie klausimai lieka neišspręsti.

Pagal Direktyvos 95/46/EB 28 straipsnio 2 dalį kiekviena valstybė narė numato, kad su priežiūros institucijomis turi būti tariamasi, kai rengiamos administracinės priemonės ar taisyklės dėl asmenų teisių ir laisvių apsaugos tvarkant asmens duomenis. Inspekcijai kitos institucijos nuolat teikia derinti parengtus teisės aktus, ar jie atitinka Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme nustatytus duomenų apsaugos reikalavimus. Inspekcija teikė savo nuomonę, pastabas ir pasiūlymus dėl 73 teisės aktų. Lyginant su 2002 m., derintų teisės aktų skaičius išaugo daugiau nei trigubai (2002 m. derinta 20 teisės aktų). Tai rodo, kad valstybės institucijos, rengdamos teisės aktus, didelį dėmesį skiria duomenų apsaugai ir tinkamam šios srities klausimų teisiniam reglamentavimui. Išnagrinėta: Vidaus reikalų ministerijos 11 teisės aktų projektų, Teisingumo ministerijos - 5, Informacinės visuomenės plėtros komiteto - 5, Finansų ministerijos - 5, Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos - 5, Ryšių reguliavimo tarnybos - 4, Aplinkos ministerijos - 2, Susisiekimo ministerijos - 2.

3.2. Metodinė pagalba

Siekiant didinti visuomenės informuotumą duomenų apsaugos klausimais, kelti duomenų valdytojų žinių lygį, užtikrinti duomenų subjektų teisių apsaugą, Inspekcija rengia ir skelbia interneto svetainėje metodinius dokumentus įvairiais asmens duomenų tvarkymo aspektais, taip pat atlieka Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijų bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo 29 straipsnio Darbo grupės asmenų apsaugai tvarkant asmens duomenis (toliau - Darbo grupė) dokumentų vertimus.

Per 2003 metus į lietuvių kalbą buvo išversta 10 Europos Sąjungos rekomenduojamojo pobūdžio dokumentų, parengtos 9 rekomendacijos ir 3 rekomendacijų keitimai.

Darbo grupė rengia rekomendacijas klausimais, susijusiais su duomenų apsauga tvarkant asmens duomenis Bendrijoje. Darbo grupės priimtus dokumentus Inspekcija analizuoja, verčia į lietuvių kalbą, rengia rekomendacijas. Šių dokumentų vertimai ir rekomendacijos yra ypač svarbūs duomenų valdytojams, duomenų subjektams, kad būtų teisingai taikomos Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatos praktikoje, efektyviai ginamos duomenų subjekto teisės ir teisėti interesai. Vertimai ir rekomendacijos skelbiami Inspekcijos interneto svetainėje.

3.2.1. Darbo grupės dokumentų vertimai

Darbo grupės nuomonėje Nr. 3/99 „Dėl viešojo sektoriaus informacijos ir asmens duomenų apsaugos“ WP20 (1999) pateikiami patarimai, kaip informacinėje visuomenėje turi būti apsaugomi viešųjų registru duomenys, taip pat nurodomos techninės ir organizacinės priemonės, užtikrinančios, kad duomenų paskelbimas atitiktų duomenų apsaugos reikalavimus.

Darbo grupės nuomonėje Nr. 5/2000 „Dėl viešų katalogų naudojimo atvirkštinei ir daugiakriteriui paieškai“ WP33 (2000) pažymima, kad asmens duomenų tvarkymas atvirkštinei paieškai be aiškaus ir informuoto abonento sutikimo yra nesąžiningas ir neteisėtas.

Darbo grupės darbinio dokumento „Dėl tarptautinės ES duomenų apsaugos teisės dėl duomenų tvarkymo internete, naudojant ne ES esančias interneto svetaines taikymo“ WP56 (2002) tikslas yra pateikti gaires duomenų valdytojams dėl asmens duomenų tvarkymo, kai tai atliekama už ES ribų registruotose interneto svetainėse. Šiame dokumente siekiama paaiškinti, kaip turi būti taikomos Direktyvos 95/46/EB normos asmens duomenų tvarkymui internete, kai interneto svetainės yra už Bendrijos ribų.

Nuomonėje Nr. 1/2002 „Dėl CEN/ISSS pranešimo apie privatumo standartizavimą Europoje“ WP57 (2002) Darbo grupė atkreipė dėmesį į CEN/ISSS pradėtą darbą privatumo standartizavimo Europoje srityje ir ypač į standartizavimo vaidmenį, įgyvendinant privatumo ir duomenų apsaugą pagal Direktyvą 95/46/EB.

Nuomonėje Nr. 5/2002 „Dėl Europos duomenų apsaugos įgaliotinių pareiškimo tarptautinėje konferencijoje Kardife (2002-09-09/11) dėl privalomo sisteminio telekomunikacijų srauto duomenų išsaugojimo“ WP64 (2002) Darbo grupė pareiškė savo nuomonę apie telekomunikacijų srauto duomenų apsaugą bei jų saugojimo terminą.

Darbo grupės nuomonėje Nr. 1/2003 „Dėl srauto duomenų saugojimo atsiskaitymo už paslaugas tikslais“ WP69 (2003) nagrinėjami klausimai dėl saugojimo termino, per kurį srauto duomenys gali būti tvarkomi atsiskaitymo tikslais. Darbo grupė pabrėžė, kad sąskaitų apmokėjimo nustatytas saugojimo laikas turėtų apimti ne daugiau kaip 3–6 mėnesius, išskyrus ypatingų ginčų atvejus, kai duomenys galėtų būti tvarkomi ilgiau.

Darbiniam dokumente „Dėl biometrinių duomenų“ WP80 (2003) Darbo grupė išreiškė nuomonę, kad plėtojant biometrines sistemas yra būtina atsižvelgti į duomenų apsaugos principus, numatytus Direktyvoje 95/46/EB, atkreipiant dėmesį į ypatingą biometrinių duomenų pobūdį, galimybę rinkti biometrinius duomenis be duomenų subjekto žinios ir neva neabejotiną ryšį su individu. Taip pat Darbo grupė išreiškė būtinybę ir toliau, atsižvelgiant į duomenų apsaugos institucijų patirtį ir technologijų plėtrą, susijusią su biometrinių duomenų taikymu, plėtoti biometrinių duomenų naudojimo reglamentavimą, ypač įdarbinimo, vizų ir imigracijos bei kelionių saugumo kontekste.

Darbo grupė nuomonėje Nr. 2/2002 „Dėl unikalių identifikatorių naudojimo telekomunikacijų galiniuose įrenginiuose: IPv6 pavyzdys“ WP58 (2002) atkreipė dėmesį į asmens duomenų apsaugos reikalavimus, naudojant naująjį interneto protokolą IPv6.

Nuomonėje Nr. 6/2002 „Dėl avialinijų keleivių deklaracijų informacijos ir kitų duomenų perdavimo Jungtinėms Amerikos Valstijoms“ WP66 (2002) Darbo grupė, atsižvelgdama į tuometinį Išankstinės keleivių informacijos sistemos vystymąsi, pabrėžė, kad asmens duomenų perdavimas

Jungtinėms Valstijoms iš oro transporto bendrovių pagal JAV reikalavimus pažeidžia Direktyvos 95/46/EB nuostatas.

Nuomonėje Nr. 2/2003 „Dėl asmens duomenų apsaugos principų taikymo „Kas yra kas“ katalogams“ WP76 (2003) Darbo grupė atkreipė dėmesį į duomenų apsaugos reikalavimus ir pabrėžė, kad duomenų apsaugos požiūriu yra svarbu labai aiškiai apibrėžti, koks yra „Kas yra kas“ katalogų tikslas ir kokie tikslai gali būti laikomi teisėtais ir suderinamais su pirminiu tikslu. Faktas, kad asmens duomenys yra vieši, nereiškia, kad asmens duomenų apsaugos direktyvos reikalavimai netaikomi šiems duomenims. Atvirkščiai, kaip jau buvo pareikšta ankstesnėje Darbo grupės nuomonėje 3/99 „Dėl viešojo sektoriaus informacijos ir asmens duomenų apsaugos“ WP20, yra visiškai aišku iš duomenų apsaugos teisės aktų nuostatų, kad jie taikomi viešiesiems asmens duomenims: netgi po to, kai asmens duomenys yra pavišiniai, jie vis dar yra asmens duomenys ir todėl duomenų subjektai negali netekti apsaugos, kuri jiems priklauso, atsižvelgiant į jų duomenų tvarkymą.

3.2.2. Inspekcijos parengtos rekomendacijos

Inspekcija rengia rekomendacijas, taip pat keičia anksčiau parengtas rekomendacijas, atsižvelgdama į šiuo metu galiojančius teisės aktus.

Siekiant užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą, remiantis Referendumo įstatymo įgyvendinimu bei Vyriausiosios rinkimų komisijos prašymu, 2003 m. vasario mėnesį parengtos Rekomendacijos dėl asmens duomenų apsaugos, inicijuojant referendumą.

Gegužės 12 d. parengtos Rekomendacijos duomenų valdytojams dėl asmens duomenų tvarkymo etikos kodeksų rengimo. Jos skirtos padėti duomenų valdytojams parengti etikos kodeksus dėl asmens duomenų tvarkymo, įgyvendinant Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatas praktikoje, atsižvelgiant į specifinius įvairių sektorių veiklos ypatumus.

Asmenų pateikiamų skundų dėl jų kaip duomenų subjektų teisių pažeidimo nagrinėjimo efektyvumas labai priklauso nuo pateikiamos informacijos išsamumo. Siekdama padėti duomenų subjektui skunde Inspekcijai išdėstyti susistemintą ir išsamią informaciją, gegužės 16 d. Inspekcija parengė rekomenduojamą Pranešimo dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo formą ir ją paskelbė savo interneto svetainėje. Pagal tokią formą gauti 4 skundai.

Liepos 15 d. parengtos Rekomendacijos dėl privatumo apsaugos tvarkant telekomunikacijų srauto duomenis (pagal Darbo grupės rekomendaciją Nr. 2/99 „Dėl pagarbos privatumui telekomunikacijų pasiklausymo kontekste“ WP18). Šių rekomendacijų paskirtis – pateikti metodinius patarimus dėl fizinių asmenų pagrindinių susirašinėjimo privatumo principų ir dėl priemonių, taikomų prieš pasiklausymą. Asmens duomenų rinkimas ir tvarkymas telekomunikacijų paslaugų srityje turi būti vykdomas ir plėtojamas, vadovaujantis duomenų apsaugos politika, bendraisiais duomenų tvarkymo principais.

Liepos 28 d. parengtos Rekomendacijos dėl privatumą stiprinančių technologijų. Jose siekiama aptarti privatumo apsaugos klausimus ir naujausių technologijų įtaką, užtikrinant asmens privatumo apsaugą. Dokumente išdėstytos rekomendacijos duomenų valdytojams ir patarimai duomenų subjektams.

Liepos 31 d. parengtų Rekomendacijų dėl asmens tapatybės nustatymo internete tikslas – išdėstyti minimalius reikalavimus, kuriais būtų lengva vadovautis duomenų valdytojams (fiziniams ar juridiniams asmenims, atsakingiems už asmens duomenų tvarkymą internete), valdantiems svetaines, informuoti individualius interneto vartotojus apie jų teises, kad jie galėtų priimti sprendimą prieš pasirinkdami paslaugas, kurios atitiktų vartotojo pageidaujamą lygį. Jos parengtos pagal Darbo grupės darbinį dokumentą „Dėl tapatybės nustatymo paslaugų internete“ WP68 (2003).

Gruodžio 3 d. parengtos Rekomendacijos „Ką daryti norint atsisakyti nepageidaujamų elektroninių žinučių“ skirtos telekomunikacijų ir interneto paslaugų teikėjams bei interneto vartotojams. Telekomunikacijų paslaugų teikėjams rekomenduojamos priemonės: žinučių platinimo ribojimas, filtravimo metodų taikymas gaunamoms žinutėms. Teikiami patarimai interneto paslaugų vartotojams. Dėstoma užsienio valstybių praktika ir apibendrinami problemos mastai.

Gruodžio 30 d. Inspekcija parengė Rekomendacijas „Dėl asmens duomenų tvarkymo vaizdo stebėjimo priemonėmis“ pagal Darbo grupės darbinį dokumentą „Dėl asmens duomenų tvarkymo vaizdo stebėjimo priemonėmis“ WP67 (2002). Jų paskirtis – padėti duomenų valdytojams, vykdančioms vaizdo stebėjimą, užtikrinti duomenų subjekto teisių įgyvendinimą, parinkti tinkamas technines ir organizacines duomenų saugumo priemones.

Siekiant įgyvendinti Telekomunikacijų įstatymo 52 straipsnio 7 dalį, 2003 m. liepos 3 d. parengta rekomenduojama Pranešimo dėl asmens duomenų valdytojų – telekomunikacijų operatorių ir telekomunikacijų paslaugų teikėjų – registravimo duomenų papildymo forma. Atsižvelgiant į išgaliojusią naująją Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo redakciją, pataisytos 3 rekomenduojamos pranešimo formos: dėl duomenų tvarkymo, dėl asmens duomenų valdytojo registravimo duomenų papildymo, dėl duomenų tvarkymo mokyklose.

3.3. Duomenų valdytojų pateiktų dokumentų derinimas

2003 metais Inspekcija vertino ir teikė savo nuomonę dėl įvairių duomenų valdytojų pateiktų dokumentų. AB „Parex bankas“ pateikė derinimui asmens duomenų tvarkymo taisyklių projektą ir Inspekcija pateikė pastabas. UAB „Bitė GSM“, UAB „Omnitel“ ir UAB „TELE 2“ Inspekcijai pateikė savo asmens duomenų teikimo tretiesiems asmenims taisykles ir Inspekcija pateikė savo pastabas. UAB „Patikimo verslo sistema“ ne kartą kreipėsi į Inspekciją dėl paruoštų asmens duomenų tvarkymo dokumentų: dėl Lizingų mokėjimo terminų nesilaikymo registro nuostatų projekto, duomenų teikimo sutarties projekto, Prisijungimo prie Mokėjimo terminų nesilaikymo registro sutarties projekto atitikimo Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatoms. Bendrovei „NRD Baltic“ Inspekcija teikė pastabas dėl skolininkų administravimo informacinės sistemos taisyklių. Gyventojų registro tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos ne kartą teiktos pastabos dėl sutarties su Informatikos ir ryšių departamentu projekto. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai pateiktos pastabos dėl duomenų teikimo sutarčių projektų. Policijos departamentui pateiktos pastabos dėl asmens duomenų teikimo sutarčių projektų tarp Policijos departamento ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos, taip pat tarp Policijos departamento ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos. Visais atvejais buvo derinama su Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme įtvirtintais teisiniais reikalavimais.

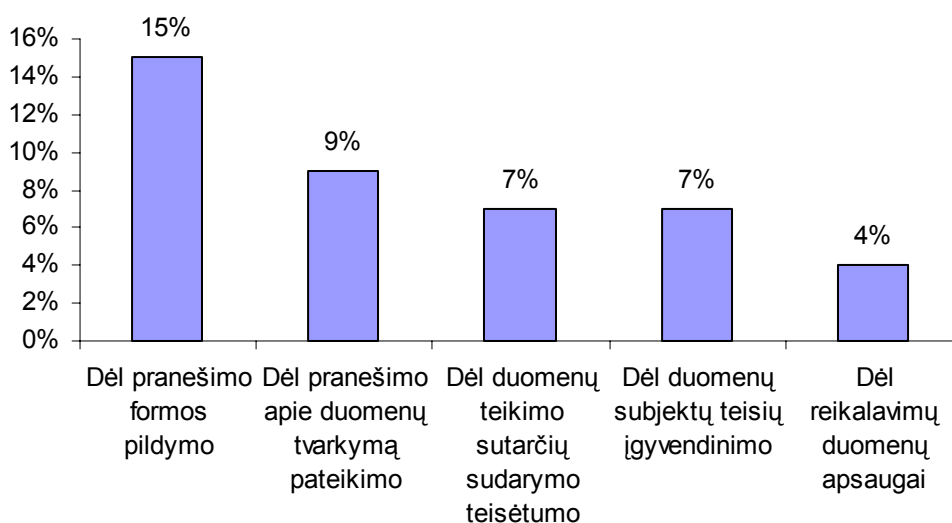
3.4. Konsultacijos

Per 2003 metus buvo suteiktos 1196 konsultacijos: atsakyta į 117 paklausimų raštu ir į 297 klausimus Inspekcijos interneto svetainėje.

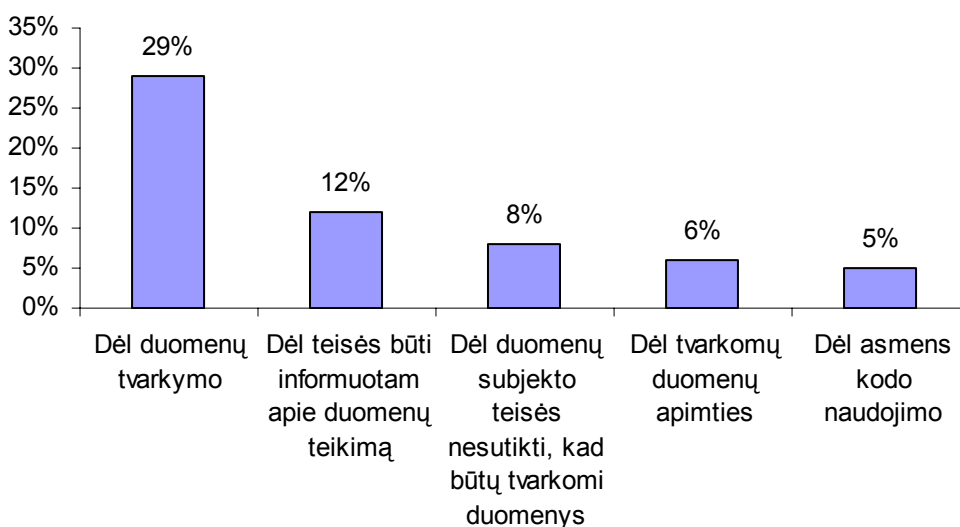
782 konsultacijos suteiktos, atsakant į klausimus telefonu ir konsultuojant interesus, apsilankiusius Inspekcijoje. 2003 m. pastebėtas duomenų subjektų aktyvumo padidėjimas, lyginant su praeitais metais, kuomet asmens duomenų tvarkymo klausimais į Inspekciją dažniausiai kreipėsi duomenų valdytojų atstovai.

Siekiant geriau aptarnauti interesus 2003 m. spalio 30 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus įsakymu Nr. 1T-135 „Dėl piliečių ir kitų asmenų aptarnavimo tvarkos“ (Žin., 2003, Nr. 111-4985) atnaujinta Piliečių ir kitų asmenų aptarnavimo tvarka.

Konsultacijos duomenų valdytojams

Konsultacijos duomenų subjektams

Aktyviai dalyvavome seminaruose ir skaitė duomenų valdytojams ir jų grupėms pranešimus apie asmens duomenų tvarkymą. Skaitėme pranešimus šiuose seminaruose: liepos 16 d. Verslo tyrimų ir teisinės analizės studijos organizuotame seminare (4 val.); liepos 30 d. Vidaus reikalų ministerijoje vykusiame seminare (4 val.); spalio 7–8 d., 14–15 d. UAB „Blue Bridge“ organizuotame seminare (4 val.); vasario 18 d. ir spalio 3 d. Lietuvos viešojo administravimo institute vykusiame seminare (8 val.); lapkričio 14 ir 17 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Mokymo ir tyrimo centre vykusiame seminare valdybos teritorinių skyrių juriskonsultams (3 val.).

Inspekcijoje ne kartą vyko susitikimai su duomenų valdytojais, siekiant jiems padėti spręsti duomenų apsaugos problemas. Susitikimai vyko su Vyriausiosios rinkimų komisijos atstovais, Vidaus reikalų ministerijos ir Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos atstovais, Ryšių reguliavimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovais, Teisingumo ministerijos, Teisinės informacijos centro, Antstolių rūmų atstovais, Valstybės saugumo departamento ir Policijos departamento atstovais, Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinės

ligonių kasos atstovais, Finansų ministerijos ir Valstybinės mokesčių inspekcijos atstovais, Statistikos departamento atstovais, Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovais, Muitinės Informacinių sistemų centro atstovais, VI „Registrų centras“ atstovais. Inspekcija taip pat ne kartą konsultavo Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos PHARE projekto specialistus, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos PHARE projekto specialistus dėl duomenų apsaugos reglamentavimo Lietuvos Respublikoje.

Inspekcijoje vyko susitikimai su duomenų valdytojais iš privataus sektoriaus: UAB „Baltrisk“, UAB „Bitė GSM“, UAB „Omnitel“, UAB „Tele 2“, AB „Lietuvos telekomas“, UAB „Snoro lizingas“, įvaikinimo agentūra „Pastogė“, UAB „Patikimo verslo sistema“, Kauno technologijos universiteto Informacinių technologijų plėtros institutu, Islandijos įmonės ir verslo teisės grupė „Foresta“, UAB „Mokėjimo kortelių sistemos“, AB banku „HANSA-LTB“, AB „Lietuvos žemės ūkio bankas“, AB „Sampo“, Lietuvos kompiuterininkų sąjunga, UAB „Žvilgsnis iš arčiau“, UAB „NRD Baltic“, UAB „IMP Baltic“, Microsoft korporacija, UAB „Infobankas“.

3.5. Prašymų teikti duomenis duomenų gavėjams, esantiems užsienio valstybėse, nagrinėjimas

Per 2003 metus Inspekcija gavo 7 prašymus išduoti leidimus teikti asmens duomenis duomenų gavėjams, esantiems užsienio valstybėse.

Gyventojų registro tarnyba 2003 m. liepos 31 d. kreipėsi į Inspekciją dėl leidimo teikti asmens duomenis pagal duomenų gavėjo, esančio Rusijos Federacijoje, prašymą. Leidimas teikti asmens duomenis neišduotas, vadovaujantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 28 straipsnio 2 dalimi, argumentuojant, kad Rusijos Federacija neužtikrina tinkamo asmens duomenų apsaugos lygio.

Gyventojų registro tarnyba 2003 m. rugsėjo 2 d. kreipėsi į Inspekciją dėl leidimo teikti asmens duomenis pagal duomenų gavėjo, esančio Rusijos Federacijoje prašymą, tam, kad toliau būtų galima vykdyti sutartį tarp besikreipusio duomenų gavėjo ir asmens, kurio duomenų buvo prašoma iš Gyventojų registro tarnybos. Leidimas neišduotas, nesant teisinio pagrindo.

Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos 2003 m. spalio 6 d. raštu kreipėsi į Inspekciją dėl leidimo teikti asmens duomenis į Rusijos Federaciją suteikimo pagal Rusijos Federacijos ambasados Lietuvos Respublikoje Konsulinio skyriaus prašymą suteikti duomenis apie Lietuvos Respublikos pilietybę turinčius asmenis, užregistruotus kandidatais į Rusijos Federacijos Federalinio Susirinkimo Valstybinę dūmą. Inspekcija leidimo teikti duomenis neišdavė, kadangi Rusijos Federacijoje asmens duomenų apsaugos lygis nėra pripažintas tinkamu, o prašyme nebuvo nurodyta, kokiam tikslui minėti asmens duomenys yra reikalingi.

2003 m. lapkričio 17 d. į Inspekciją kreipėsi Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Šalčininkų rajono skyrius dėl gauto Baltarusijos Respublikos Ašmenos muitinės prašymo pateikti duomenis apie Baltarusijos piliečių darbovietes. Inspekcija informavo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Šalčininkų rajono skyrių, kad prašyme dėl asmens duomenų gavimo reikia nurodyti duomenų naudojimo tikslą. Taip pat buvo atkreiptas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės susitarimą „Dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais“ (Žin., 2000, Nr. 87-2661) šalys, pasirašiusios šį Susitarimą, teikia viena kitai abipusę pagalbą per jų muitinių administracijas. Dėl to Inspekcija išdėstė nuomonę, kad dėl duomenų gavimo reikėtų kreiptis į Muitinės departamentą, o ne į Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą.

2003 m. lapkričio 24 d. Gyventojų registro tarnyba kreipėsi į Inspekciją dėl leidimo teikti asmens duomenis į Rusijos Federaciją pagal Rusijos Federacijos institucijų prašymus. Leidimas teikti duomenis neišduotas, nes nebuvo aiškiai nurodytas tikslas, kuriuo bus teikiami ir naudojami asmens duomenys.

2003 m. kovo 17 d. Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos kreipėsi dėl duomenų teikimo advokatams bei užsienio šalių vidaus reikalų tarnyboms. Migracijos

departamentui buvo paaiškinta, kad be Inspekcijos leidimo asmens duomenys teikiami duomenų gavėjams, esantiems užsienio valstybėse, vadovaujantis tuo metu galiojusio Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 24 straipsnio 4 ar 5 dalimis.

Į Inspekciją dėl asmens duomenų teikimo užsienio valstybių gavėjams 2003 m. liepos 11 d. raštu kreipėsi Valstybės įmonė „Regitra“. Šiuo atveju įmonė buvo informuota, kad, vadovaujantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 28 straipsnio 4 dalimi, asmens duomenys gali būti teikiami ir be Inspekcijos leidimo, jeigu toks teikimas patenka į Įstatymo 28 straipsnio 4 dalyje numatytus atvejus.

3.6. Visuomenės informavimas

Inspekcija informuoja visuomenę duomenų apsaugos klausimais, rengdama pranešimus spaudai, jos atstovams pasisakant ir dalyvaujant televizijos ir radijo laidose. Nuolat prižiūrima ir atnaujinama Inspekcijos interneto svetainė.

Per 2003 metus parengta 19 pranešimų spaudai. Pranešimais spaudai buvo siekiama pristatyti ne tik Inspekcijos atliktų asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimų rezultatus, bet ir asmens duomenų apsaugos naujoves Lietuvoje ir užsienio valstybėse. Pranešimai spaudai yra skelbiami Inspekcijos interneto svetainėje.

Vasarį parengtas pranešimas spaudai apie atliktą asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimą Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyboje, kurio metu nustatyti asmens duomenų tvarkymo teisėtumo pažeidimai.

Balandį Inspekcija parengė pranešimą spaudai apie Seimo laikinosios komisijos pirmininko prašymu atliktą asmens duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimą Vidaus reikalų ministerijoje bei nustatytus pažeidimus.

Gegužę parengtas pranešimas spaudai apie tai, kokių asmens duomenų apsaugos priemonių rekomenduojama imtis, užsakant ir teikiant tam tikras paslaugas internetu.

Inspekcija parengė pranešimą spaudai ir informavo apie Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo naują redakciją bei apie skolininkų duomenų tvarkymą asmens mokumui įvertinti ir išiskolinimui valdyti.

Inspekcija birželį parengtu pranešimu spaudai informavo apie parengtas rekomendacijas duomenų valdytojams dėl asmens duomenų tvarkymo etikos kodeksų rengimo.

Birželį pranešimu spaudai Inspekcija informavo apie Pranešimo dėl duomenų subjekto teisių pažeidimo rekomenduojamą formą, kurios tikslas – padėti gyventojams surašyti skundą.

Rugsėjį Inspekcija pranešimu spaudai informavo, kad telekomunikacijų operatoriai ir telekomunikacijų paslaugų teikėjai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka privalo pranešti Inspekcijai apie visų jų fiksuojamų ir saugomų su viešųjų telekomunikacijų paslaugų abonentu ir faktiniu telekomunikacijų paslaugų naudotoju susijusių telekomunikacijų srauto duomenų pobūdį bei apie parengtą rekomenduojamą pranešimo formą, skelbiamą interneto svetainėje.

Rugsėjį parengtame pranešime spaudai informuota apie vyksiančią 25-ąją tarptautinę duomenų apsaugos ir privatumo įgaliotinių konferenciją.

Spalio mėnesį Inspekcija parengė pranešimą spaudai apie tai, kad buvo išnagrinėti piliečių skundai dėl UAB „IMP Baltic“, kuri jiems adresuotais laiškais siūlė prenumeruoti leidinį „Gyvūnijos pasaulyje“, ir nustatytus pažeidimus.

Spalį Inspekcija parengė pranešimą spaudai, kuriuo siekta atkreipti dėmesį į Rekomendacijas dėl privatumą stiprinančių technologijų, kurios skirtos tiek duomenų subjektams, tiek duomenų valdytojams. Šios Rekomendacijos paskelbtos interneto svetainėje.

Spalį parengtas pranešimas spaudai, kuriuo supažindinta su duomenų apsaugos reikalavimais vykdant vaizdo stebėjimą.

Lapkritį parengtas pranešimas spaudai apie išnagrinėtus asmenų skundus dėl UAB „Bitė GSM“ ir AB „Lietuvos telekomas“ sąskaitose už suteiktas paslaugas gyventojams (fiziniams asmenims, nesiverčiantiems ūkine veikla) asmens kodo spausdinimo.

Lapkritį parengtas pranešimas spaudai, supažindinantis su Darbo grupės parengtu darbinio dokumentu „Dėl biometrinių duomenų“ WP 80 (2003).

Lapkritį parengtas pranešimas spaudai apie išnagrinėtą skundą dėl to, kad Kultūros paveldo centro direktorius neleidžia darbuotojui susipažinti su savo asmens byla, apie atliktą patikrinimą bei nustatytus pažeidimus.

Gruodį parengtas pranešimas spaudai apie dalyvavimą Europolo Jungtinės priežiūros institucijos veikloje.

Tą patį mėnesį Inspekcija leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“ paskelbė informaciją apie išankstinę patikrą bei sąrašus duomenų valdytojų, registruotų Asmens duomenų valdytojų valstybės registre, kurie privalo pateikti pranešimus dėl išankstinės patikros iki 2003 m. gruodžio 31 d.

Inspekcija parengė pranešimą spaudai apie asmens duomenų tvarkymo pažeidimus UAB „Lietuvos draudimo“ kreditų draudime.

Kitu pranešimu spaudai Inspekcija informavo, kad ji savo tinklalapyje paskelbė rekomendacijas „Ką daryti, norint atsisakyti nepageidaujamų elektroninių žinučių?“.

Gruodžio pabaigoje šv. Kalėdų išvakarėse Inspekcija dienraštyje „Respublika“ pasveikino Lietuvos gyventojus su artėjančiomis šventėmis ir pateikė išsamią informaciją duomenų subjektams, supažindindama juos su duomenų subjekto teisėmis, įtvirtintomis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme.

Šiais metais buvo parengti nauji lankstinukai: „Asmens duomenys bendrojo lavinimo mokyklose“, „Mums svarbu, kaip tvarkomi mūsų asmens duomenys“, „Ar žinote savo – duomenų subjekto – teises?“.

4. TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Inspekcija, siekdama užtikrinti, kad asmens duomenų apsaugos lygis atitiktų Europos Sąjungos *acquis* keliamus reikalavimus duomenų apsaugai, aktyviai bendradarbiauja tarptautiniame lygmenyje. Dalyvavimas Europos Sąjungos, Europos Tarybos institucijų veikloje, tarptautiniuose renginiuose ir juos organizuojant, keitimasis informacija apie duomenų apsaugos teisės aktus ir administracinę praktiką su užsienio šalių duomenų apsaugos priežiūros institucijomis yra ypač svarbus perimant naudingą praktiką.

Inspekcija, bendradarbiaudama su kitų šalių duomenų apsaugos priežiūros institucijomis, teikia informaciją joms apie savo veiklą, administracinius gebėjimus bei naujoves. Užsienio šalių duomenų apsaugos priežiūros institucijos kasmet Inspekcijai siunčia savo veiklos metines ataskaitas.

4.1. Paklausimai ir informacija iš užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų

2003 m. buvo atsakyta į įvairius užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų paklausimus bei pateikta informacija apie Inspekcijos veiklą ir administracinę praktiką duomenų apsaugos srityje.

Atsakyta į Lenkijos asmens duomenų apsaugos generalinio inspektoriaus biuro paklausimą dėl elektroninių žinučių adreso priskyrimo asmens duomenims.

Inspekcija atsakė į tarptautinės farmacijos kompanijos „Nicomed“ paklausimą dėl Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo taikymo tvarkant darbuotojų asmens duomenis.

Atsakyta į Kroatijos klinikinių tyrimų įmonės paklausimą dėl klinikinių tyrimų duomenų teikimo į Jungtines Amerikos Valstijas. Inspekcija pateikė informaciją apie asmens duomenų teikimo užsienio valstybėse esantiems duomenų gavėjams sąlygas bei atvejus, kada asmens duomenys gali būti teikiami į užsienio šalis.

Atsakyta į Vengrijos duomenų apsaugos ir informacijos laisvės komisionieriaus paklausimą dėl Europolo nacionalinės duomenų apsaugos priežiūros institucijos paskyrimo Lietuvoje.

Inspekcija informavo, kad šiuo metu Lietuvos Respublika nėra paskyrusi tokios institucijos pagal Europolo konvencijos 23 straipsnį.

Inspekcija atsakė į Graikijos duomenų apsaugos priežiūros institucijos paklausimą, ar tarptautinė kompanija „Pfizer Inc.“ nesikreipė dėl asmens duomenų teikimo.

Atsakyta į Jungtinės Karalystės Šefildo universiteto Teisės departamento kartu su Jungtinės Karalystės Informacijos komisieriumi vykdomo tyrimo „Kas yra asmens duomenys?“ pateiktus klausimus.

Inspekcija pateikė informaciją apie savo veiklą Italijos duomenų apsaugos priežiūros institucijai, Suomijos duomenų apsaugos specialistams, dirbantiems Estijos Dvynių projekte, Vengrijos duomenų apsaugos ir informacijos laisvės komisieriumi, Elektroninio privatumo informacijos centrai (JAV), Lenkijos asmens duomenų apsaugos generalinio inspektoriaus biurui, kuris šią informaciją paskelbė savo interneto svetainėje.

Prancūzijos duomenų apsaugos priežiūros institucijai Inspekcija pateikė informaciją dėl elektroninio balsavimo diegimo Lietuvoje.

Pagal 1995 m. Konvencijos, grindžiamos Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu dėl Europos Policijos skyriaus įkūrimo (Europolo konvencija), 24 straipsnį yra įsteigta Jungtinė priežiūros institucija, kurios nariai yra nacionalinių duomenų apsaugos priežiūros institucijų atstovai. Inspekcija pateikė informaciją apie savo veiklą, asmens duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimus policijos srityje, taip pat apie tai, kokie teisės aktai reglamentuoja asmens duomenų apsaugą Lietuvos Respublikoje.

Inspekcija bendradarbiauja ne tik su kitų valstybių duomenų apsaugos priežiūros institucijomis, bet ir su įvairiomis tarptautinėmis organizacijomis.

Pažymėtinas Inspekcijos bendradarbiavimas su Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija (toliau – UNESCO). 2003 m. pradžioje Inspekcija šios organizacijos prašymu pateikė informaciją apie Visuotinės deklaracijos dėl žmogaus genomo ir žmogaus teisių taikymą Lietuvos Respublikoje. Metų pabaigoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio prašymu Inspekcija atsakė į UNESCO klausimyną dėl Žmogaus teisių švietimo dešimtmečio rezultatų Lietuvos Respublikoje.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovo prie Europos Žmogaus teisių teismo prašymu Inspekcija pateikė informaciją pagal Europos Tarybos atsiųstą klausimyną dėl teisės gauti informaciją iš valstybės institucijų ir įstaigų.

2003 m. Inspekcija savo iniciatyva teikė paklausimus dėl administracinės praktikos kitų šalių duomenų apsaugos priežiūros institucijoms: dėl valstybės institucijų turimų asmens duomenų teikimo operatyvinės veiklos subjektams, dėl Islandijos įmonės asmens duomenų rinkimo Lietuvoje, dėl advokatų teisės gauti asmens duomenis. Gauta nemažai atsakymų apie dabartinę praktiką bei šių klausimų teisinio reglamentavimo įvairovę užsienio šalyse.

Pagal Inspekcijos prašymą iš Vokietijos Saksonijos žemės duomenų apsaugos įgaliotinio buvo gauta medžiaga, susijusi su asmens duomenų tvarkymo trečiajame ramstyje reglamentavimu Vokietijos įstatymuose. Inspekcija gavo metines veiklos ataskaitas iš Australijos, Čekijos, Jungtinės Karalystės, Kanados, Naujosios Zelandijos, Olandijos, Prancūzijos, Slovakijos, Vokietijos ir kitų valstybių duomenų apsaugos priežiūros institucijų.

4.2. Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose

Inspekcija 2003 m. dalyvavo tarptautiniuose renginiuose, ES institucijų darbo grupėse, Europos Tarybos veikloje.

Nuo 2002 m. vasario mėnesio Inspekcija, kaip ir kitų valstybių kandidačių duomenų apsaugos priežiūros institucijos, stebėtojo teisėmis dalyvauja Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmens duomenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo 29 straipsnio Darbo grupės asmens duomenų apsaugai tvarkant asmens duomenis susitikimuose. Dėl lėšų trūkumo dalyvauta tik viename šios grupės susitikime. Tačiau nuolat buvo analizuojama

gaunama medžiaga ir taikoma praktikoje. Darbo grupės priimti dokumentai Inspekcijoje yra verčiami į lietuvių kalbą ir skelbiami interneto svetainėje.

Šių metų pirmąjį pusmetį Inspekcija buvo pakviesta stebėtojo teisėmis dalyvauti Europolo Jungtinės priežiūros institucijos, Šengeno Jungtinės institucijos, Muitinės Jungtinės priežiūros institucijos veikloje. Dalyvauta tik pirmuosiuose susitikimuose. Dėl lėšų stygiaus nebuvo galimybės dalyvauti visuose šių institucijų susitikimuose, tačiau iš šių institucijų gaunama medžiaga buvo nagrinėjama.

Siekiant tinkamai pasiruošti narystei ES, o ypač trečiajame ramstyje, ES būsimoms narėms Europolo Jungtinė priežiūros institucija šių metų spalio mėnesį suorganizavo seminarą Europolo būstinėje Hagoje (Olandija). Susitikime dalyvavo Inspekcijos atstovas.

Lapkritį dalyvauta seminare Birmingeme (Jungtinė Karalystė). Šio seminaro metu buvo nagrinėjami biometrinių duomenų bei jų tvarkymo ypatumai, tvarkant DNR duomenų bazę.

Dalyvauta visuose Europos Tarybos 1981 m. Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (ETS Nr. 108) Konsultacinio komiteto darbo grupės susitikimuose. Lapkričio pabaigoje perorganizavus komitetą, Inspekcijos atstovas buvo išrinktas į Biurą, kurį sudaro septyni nariai.

Šių metų rugsėjį dalyvauta Viktorijos privatumo apsaugos komisionieriaus Melburne (Australija) surengtoje konferencijoje – „Kūnas kaip duomenys“. Diskusijų metu buvo kalbama apie žmogaus elektroninį kūną informacinėje visuomenėje ir jo identifikavimo bei atpažinimo saugą, apie genetinių ir biometrinių duomenų ypatumus.

Rugsėjį Inspekcija dalyvavo 25-oje tarptautinėje duomenų apsaugos ir privatumo įgaliotinių konferencijoje „Praktinis privatumas žmonėms, Vyriausybei ir verslui“ Sidnėjuje (Australija). Konferencijos metu buvo priimtos 5 rezoliucijos. Inspekcija aktyviai dalyvavo rengiant dvi konferencijos rezoliucijas.

Priimtoje rezoliucijoje dėl informavimo apie duomenų apsaugą ir privatumą tobulinimo, kurią rengiant dalyvavo Inspekcija, atkreiptas viešojo ir privataus sektoriaus organizacijų dėmesys, kad yra svarbu gerinti informavimą apie asmeninės informacijos tvarkymą; surasti bendrai suderintą šios informacijos pateikimo būdą. Pažymėta, kad yra svarbus asmenų supratimo apie savo teises gerinimas, jų įgyvendinimo pasirinkimo bei galimybių sudarymas. Akcentuota, kad supratimui didėjant, organizacijos bus skatinamos tobulinti ir sąžiningiau vykdyti asmeninės informacijos tvarkymą.

Rezoliucijoje dėl programinės įrangos automatinio atnaujinimo, kurioje Inspekcija minima kaip rėmėja, atkreiptas dėmesys į tai, kad pasauliniai programinės įrangos gamintojai didina neaiškios technikos naudojimą, kurios tikslas pakeisti programinę įrangą vartotojų kompiuteriuose. Rezoliucijoje atkreipiamas dėmesys į tai, kad automatinis programinės įrangos atnaujinimas turėtų būti atliekamas aiškiu būdu, asmens duomenis galima atskleisti tik su informuoto vartotojo sutikimu. Rezoliucijoje raginama plėtoti ir diegti programinės įrangos automatinio atnaujinimo technologijas, atsižvelgiant į vartotojų privatumą. Šioje rezoliucijoje taip pat minima Inspekcijos parama ją rengiant.

Šios konferencijos metu buvo priimtos dar 3 rezoliucijos: dėl duomenų apsaugos ir tarptautinių organizacijų, dėl oro transporto kompanijų keleivių duomenų perdavimo, dėl radijo dažnių etikečių identifikavimo (RFID).

Kiekvienais metais vyksta Europos duomenų apsaugos įgaliotinių konferencija. Šiais metais Lietuvos duomenų apsaugos priežiūros institucija buvo pakviesta dalyvauti šioje konferencijoje pirmą kartą. Balandžio mėnesį konferenciją organizavo Ispanijos duomenų apsaugos priežiūros institucija. Šios konferencijos metu Inspekcijos direktorė skaitė pranešimą apie duomenų apsaugą Lietuvoje.

Balandį dalyvauta Budapešte vykusiame 4-ame Centrinės ir Rytų Europos duomenų apsaugos įgaliotinių susitikime, kurį organizavo Vengrijos duomenų apsaugos ir informacijos laisvės komisionierius. Šio susitikimo metu buvo diskutuota apie duomenų apsaugos pokyčius nacionalinėje teisėje, asmens duomenų tvarkymą telekomunikacijų srityje, valstybės tarnautojų deklaracijų viešumą, ypatingojo archyvo asmens duomenų tvarkymą ir sveikatos apsaugos srities duomenų bazių apsaugą.

Lapkritį Berlyne įvyko 5-asis Centrinės ir Rytų Europos duomenų apsaugos įgaliotinių susitikimas. Jo metu Berlyno duomenų apsaugos įgaliotinis supažindino su duomenų apsaugos naujovėmis, taip pat buvo skaitomi pranešimai ir diskutuota apie valstybių ypatinguose archyvuose sukauptų asmens duomenų tvarkymą. Susitikimo dalyviai lankėsi STASI archyve.

Gegužę dalyvauta Europos informacijos laisvės ir duomenų apsaugos akademijos seminare „Tapatybės nustatymo valdymas telekomunikacijų tinkluose“ Berlyne (Vokietija). Seminaro metu buvo diskutuota apie tapatybės nustatymo valdymą mobiliuose tinkluose, apie asmens tapatybės nustatymui naudojamą abonento identifikavimo modulį SIM, buvo pristatomi tapatybės nustatymo sistemų projektai, privatumą stiprinančios technologijos ir jų architektūra.

Gegužės mėnesį Varšuvoje (Lenkija) ir spalio mėnesį Romoje (Italija) dalyvauta Skundų nagrinėjimo seminaruose, kuriuose buvo nagrinėtos praktinės problemos, išskylančios ES valstybių narių duomenų apsaugos priežiūros institucijų veikloje. Seminarų metu buvo atkreiptas dėmesys į biometrinių duomenų tvarkymo ypatumus, medicininių duomenų tvarkymą, skundų nagrinėjimo ypatumus.

Komandiruočių ataskaitos yra skelbiamos Inspekcijos interneto svetainėje.

5. DARBO ORGANIZAVIMAS

5.1. Inspekcijos struktūra

Inspekcijoje yra trys skyriai: Kontrolės skyrius, Teisės ir informacijos skyrius, Registro, informacijos technologijų ir ryšių skyrius.

Kontrolės skyriaus tikslas – kontroliuoti duomenų tvarkymo teisėtumą, kovoti su duomenų tvarkymo pažeidimais ir užtikrinti duomenų subjekto teisių apsaugą. Skyriaus pagrindiniai uždaviniai yra prižiūrėti Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, Valstybės registrų įstatymo, Telekomunikacijų įstatymo vykdymą.

Teisės ir informacijos skyriaus tikslas – plėtoti duomenų apsaugą ir siekti, kad duomenų apsauga Lietuvos Respublikoje atitiktų Europos Sąjungos reikalavimus ir tinkamai būtų užtikrinama informacinės visuomenės aplinkoje. Skyriaus pagrindiniai uždaviniai yra Konvencijos dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (ETS Nr. 108), Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų įstatymo, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo, Lietuvos Respublikos darbo kodekso ar kitų su jais susijusių įstatymų bei teisės aktų nuostatų įgyvendinimas Inspekcijoje.

Registro, informacijos technologijų ir ryšių skyriaus tikslas – kontroliuoti automatinio duomenų tvarkymo teisėtumą, plėtoti privatumą stiprinančias technologijas, užtikrinti Inspekcijos valdomų ir tvarkomų valstybės registrų, informacinių sistemų ir interneto svetainės tinkamą funkcionavimą. Skyriaus pagrindiniai uždaviniai yra tvarkyti Asmens duomenų valdytojų valstybės registrą, padėti Kontrolės skyriui nustatyti automatinio duomenų tvarkymo pažeidimus, rūpintis ryšių ir informacijos technologijų tinkamu įdiegimu ir priežiūra Inspekcijoje.

5.2. Inspekcijos personalo valdymas

Metų pabaigoje, padidėjus Inspekcijos etatų skaičiui, Inspekcijoje dirbo 24 darbuotojai – 22 valstybės tarnautojai ir 2 darbuotojai pagal darbo sutartis. 23 darbuotojai turi aukštąjį išsilavinimą. 12 valstybės tarnautojų turi teisinį išsilavinimą, 6 – informacijos technologijų srities išsilavinimą, 1 – telekomunikacijų srities išsilavinimą, 2 darbuotojai neakivaizdiniu būdu siekia antrojo aukštojo išsilavinimo (teisinio). 2003 metų vidutinis metinis dirbančiųjų skaičius – 20.9, vidutinis amžius – 35 metai. 2003 m. keturi valstybės tarnautojai turėjo kvalifikacines klases: du tarnautojai turėjo antrą kvalifikacinę klasę ir du – trečią kvalifikacinę klasę.

Pagal 2003 m. darbo laiko apskaitos žiniaraščius darbo laiko panaudojimo rodikliai yra tokie: 81,5 % – dirbta, 7,8 % – kasmetinės atostogos, 6,1 % – nėštumo ir gimdymo, vaiko priežiūros iki 1 metų atostogos, 4 % – nedarbingumas dėl ligos, 0,52 % – nemokamos atostogos, 0,06 % – neapmokėtas nedarbingumas, 0,02 % – pravaikšta.

5.3. Inspekcijos valstybės tarnautojų skatinimai ir nuobaudos

2003 metais Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga 3 valstybės tarnautojams buvo skirtos padėkos, 2 – vardinės dovanos.

Metų bėgyje 5 valstybės tarnautojams buvo skirtos drausminės nuobaudos (pastabos ir vienu atveju – papeikimas). 2 valstybės tarnautojai, kuriems buvo skirtos drausminės nuobaudos, buvo atleisti iš valstybės tarnybos, jiems atsistatydinus savo noru. Vienam tarnautojui nuobauda po 4 mėnesių buvo panaikinta.

2003 m. buvo atleisti 4 valstybės tarnautojai (atsistatydinus savo noru pagal Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 1 punktą) ir priimti 9 valstybės tarnautojai.

5.4. Inspekcijos valstybės tarnautojų kvalifikacijos kėlimas

13 Inspekcijos valstybės tarnautojų dalyvavo 549 val. kvalifikacijos tobulinimo ir 6 val. įvadinio mokymo programose (vidutiniškai 42,5 val.). Valstybės tarnautojai tobulino savo žinias viešojo administravimo, Europos integracijos ir kitose srityse, taip pat gilino savo kompiuterines, specialiąsias profesines ir užsienio kalbos (anglų) žinias. Užsienyje vykusiuose seminaruose savo žinias gilino keli Inspekcijos valstybės tarnautojai (iš viso 56 val.): kovo mėn. Varšuvoje vykusiame VII skundų nagrinėjimo seminare, gegužės mėn. Berlyne vykusiame Europos informacijos laisvės ir duomenų apsaugos akademijos organizuotame seminare „Tapatybės nustatymo valdymas telekomunikacijų srityje“, spalio mėn. Romoje vykusiame VIII skundų nagrinėjimo seminare.

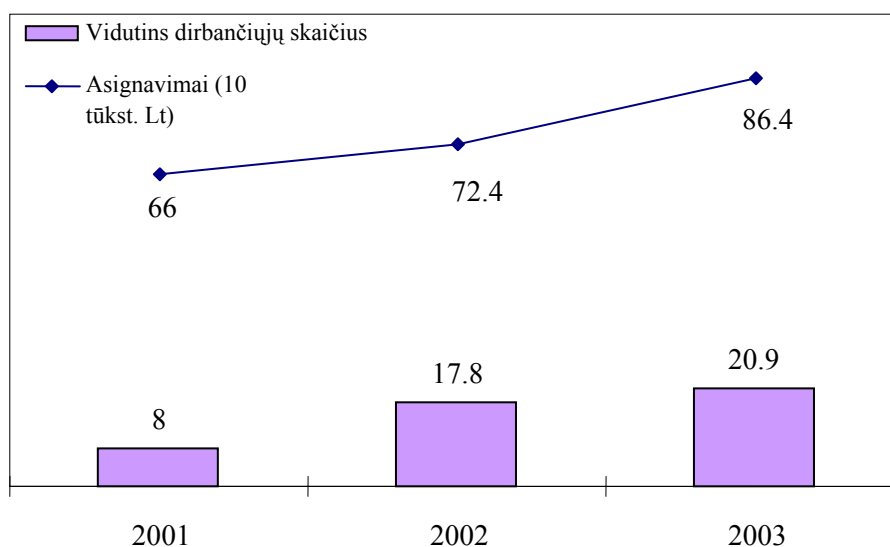
5.5. Inspekcijos finansiniai ištekliai

2003 metų vidutinis 1 mėnesio darbuotojo atlyginimas buvo 2099 Lt, darbo užmokesčio fondas – 526.4 tūkst. Lt.

Finansinių rodiklių analizė 2001-2003 metais

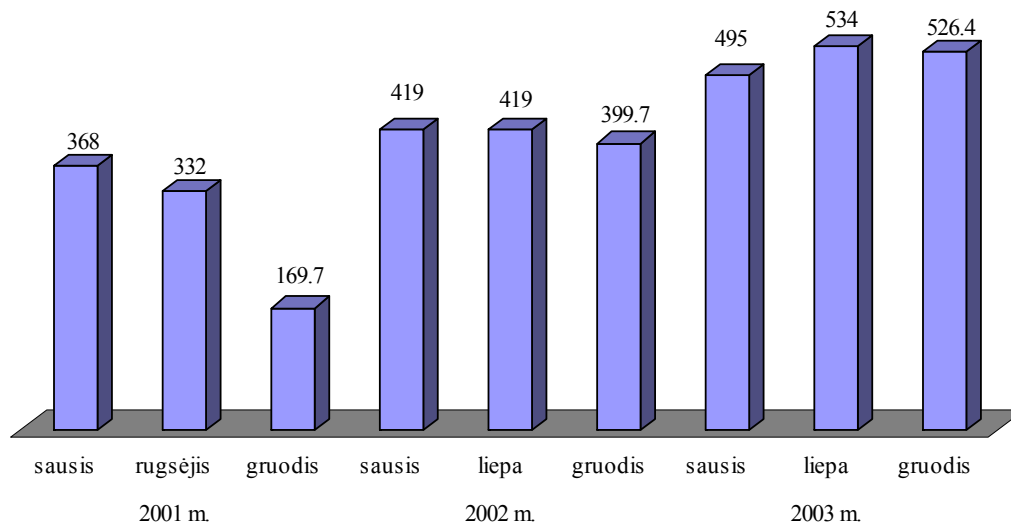
Pavadinimas	2001	2002	2003
Vidutinis metinis dirbančiųjų skaičius	8	17.8	20.9
Vidutinis 1 darbuotojo mėnesio atlyginimas (Lt)	1768	1872	2099
Skirta biudžeto asignavimų (tūkst. Lt)	660.0	724.0	864.0
Faktinės išlaidos	512.4	721.0	863.8
Iš jų: darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui	221.1	522.7	668.2
šildymui	2.6	3.2	5.2
elektrai	3.8	4.2	6.8
ryšių paslaugoms	20.0	34.1	28.3
transporto paslaugoms	3.1	4.9	5.0
spaudiniams	6.1	0.8	0.6
kitoms prekėms	23.3	17.3	16.8
komandiruotėms	29.7	32.4	48.8
vandentiekiiui ir kanalizacijai	0.4	0.4	0.9
ilgalaikio turto remontui	0.1	0.4	0.2
kvalifikacijos kėlimui	8.4	3.4	4.9
kitoms išlaidoms	71.0	85.3	38.4
ilgalaikio turto įsigijimui	121.8	11.9	19.7

2001–2003 metų asignavimai ir vidutinis dirbančiųjų skaičius

2003 m. metų pabaigoje sutaupytos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo lėšos buvo perskirstytos ir kiekvienam darbuotojui įrengtos kompiuterizuotos darbo vietos, nupirkus 7 kompiuterius.

Asignavimų, skirtų darbo užmokesčiui, dinamika 2001 - 2003 m. (tūkst. Lt)

5.6. Inspekcijos ryšių sistema

Inspekcijoje yra įdiegtas vietinis kompiuterių tinklas, visi darbuotojai turi kompiuterizuotas darbo vietas. Inspekcijos programinės įrangos bazė apima tiek bendro pobūdžio programas (MS Office), tiek ir specializuotas informacines sistemas: dokumentų registravimo ir pavedimų kontrolės sistema, Asmens duomenų valdytojų valstybės registras, teisinės informacijos paieškos sistema Litlex, buhalterinės apskaitos sistema Stekas, Valstybės biudžeto apskaitos mokėjimo sistema, Valstybės tarnautojų registro informacinė sistema (VATARAS). Išorinė ir vidinė komunikacija Inspekcijoje vykdoma tiek tradiciniais ryšio kanalais (telefonu, faksu, paštu, tiesioginiais

kontaktais), tiek elektroninio ryšio pagalba. Kadangi Inspekcijos darbuotojams tenka dirbti dviejuose pastatuose – Gedimino pr. 27/2 ir Žygimantų g. 9, tai šiai problemai spręsti yra įkurtas bendras vidinis kompiuterių tinklas, organizuotas elektroninis dokumentų derinimas ir dokumentų judėjimas tarp Inspekcijos padalinių.

5.7. Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimų reglamentavimas

Inspekcijos atliekamus duomenų tvarkymo teisėtumo patikrinimus reglamentuoja Inspekcijos direktoriaus įsakymu patvirtinti Duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimo nuostatai ir Duomenų tvarkymo tiesioginio tikrinimo atlikimo metodika bei Inspekcijos direktoriaus įsakymas „Dėl įgaliojimų surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus suteikimo“ (Žin., 2000, Nr. 68-2057).

5.8. Planavimo ir vidaus kontrolės sistemos

Inspekcijos planavimo sistemą sudaro Inspekcijos strateginiai ir metiniai veiklos planai, skyrių ketvirčių veiklos planai. Šiais planais siekiama užtikrinti efektyvų Inspekcijos darbą, Inspekcijai pavestų užduočių tinkamą ir savalaikį įgyvendinimą.

Vidaus kontrolės sistema apima įstaigos valdymo sistemos dalis, įstaigos veiklos planų vykdymą, padeda užtikrinti ekonomišką ir efektyvią veiklą, gerus jos rezultatus, teisės aktų ir vadovų nurodymų laikymąsi, finansinės ir valdymo informacijos patikimumą ir savalaikiškumą. Siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 5 d. nutarimu Nr. 379 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo kontrolės ir vertinimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 31-1035) patvirtintą Lietuvos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo kontrolės ir vertinimo tvarką, Inspekcijoje yra sudaryta programų priežiūros grupė, kas mėnesį rengianti programų vykdymo priežiūros ataskaitas ir teikianči jas Inspekcijos direktoriui. Siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymą (Žin., 2002, Nr. 123-5540), Inspekcijoje patvirtintos finansų kontrolės taisyklės.

Inspekcijos vidaus auditą atlikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1568 „Dėl vidaus audito atlikimo“ (Žin., 2001, Nr. 83-2890) paskirta Teisingumo ministerijos Vidaus audito tarnyba. Ši tarnyba atliko auditą už 2002 m. Audito išvadoje nurodoma, kad finansinė atskaitomybė teisingai atspindi 2003 m. sausio 1 d. finansinę būklę, vidaus kontrolės procedūros yra pakankamos.

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 3 departamento direktoriaus 2002 m. liepos 7 d. pavedimu Nr. 1030-21 Inspekcijoje buvo atliktas 2002 m. finansinis auditas. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės atlikto valstybinio audito išvadoje pažymima, kad 2003 m. sausio 1 d. finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą įstaigos finansinę būklę, taip pat pareikšta, kad nuomonė apie šias finansines ataskaitas yra teigiama.

6. VEIKLOS GAIRĖS

2004 metais Inspekcijos veikla bus vykdoma pagal Inspekcijos parengtą Strateginį veiklos planą, kuris padės įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginius tikslus (prioritetus): stiprinti Lietuvos įtaką formuojant Europos Sąjungos ekonominę politiką ir sprendimus šaliai aktualiais klausimais, informacinės ir žinių visuomenės plėtojimą.

Įgyvendinant planą bus siekiama prižiūrėti asmens duomenų tvarkymo teisėtumą, tobulinti asmens duomenų apsaugos sistemą, kad ji atitiktų ES keliamus reikalavimus, ir realizuojami šie uždaviniai: asmens duomenų tvarkymo priežiūra, duomenų apsaugos plėtra ir informacinės sistemos PAGALBA sukūrimas.

Asmens duomenų tvarkymo priežiūros uždavinio realizavimą užtikrins šios priemonės: asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimas, asmens duomenų tvarkymo teisėtumo tikrinimas, išankstinės patikros atlikimas, Asmens duomenų valdytojų valstybės registro tvarkymas, pagalba Konvencijos ETS Nr. 108 šalims.

Įgyvendinant šį uždavinį 2004 metais planuojama: 1) išnagrinėti 600 pranešimų apie duomenų tvarkymą; 2) parengti 50 išankstinės patikros išvadų dėl duomenų apsaugos; 3) gauti ir išnagrinėti 50 asmenų skundų ir prašymų; 4) atlikti 300 patikrinimų; 5) parengti 10 paklausimų Konvencijos šalims ir atsakymų į Konvencijos šalių paklausimus.

Duomenų apsaugos plėtros uždavinio realizavimą užtikrins šios priemonės: teisės aktų ir duomenų valdytojų dokumentų derinimas, metodinių dokumentų rengimas, teisės aktų rengimas, konsultavimas ir leidimų teikti duomenis užsienio valstybių duomenų gavėjams išdavimas, visuomenės informavimas.

Įgyvendinant šį uždavinį 2004 metais planuojama: 1) parengti 15 metodinių dokumentų ir vertimų; 2) derinti 40 teisės aktų ir duomenų valdytojų dokumentų; 3) suteikti 1200 konsultacijų ir išnagrinėti prašymų dėl leidimų teikti duomenis užsienio valstybių duomenų gavėjams; 4) parengti 4 teisės aktus; 5) parengti 50 visuomenės informavimo priemonių; 6) parengti 30 išvadų dėl ES institucijų rengiamų dokumentų.

Įgyvendinant Informacinės sistemos PAGALBA sukūrimo uždavinį 2004 m. numatoma gauti ir patenkinti 10 duomenų subjektų prašymų padėti įgyvendinti jų teisę susipažinti su savo asmens duomenimis (Įstatymo 23 str.).

2004 metais Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, Inspekcijos laukia nemažai permainų. Nuo įstojimo dienos prasiplys Inspekcijos, kaip institucijos, prižiūrinčios asmens duomenų tvarkymą ir plėtojančios duomenų apsaugą, veiklos sritis.

2004 metai yra baigiamieji Inspekcijos direktoriaus 2002 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 01-10-01 „Dėl duomenų apsaugos plėtojimo 2002–2004 metais programos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 38-871) patvirtintos programos metai. Programa svarbi informacinės ir žinių visuomenės plėtrai bei derinimui su pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių apsauga. Programai vykdyti numatyta PHARE Dvynių projekto parama, kurioje pagrindinis dėmesys skiriamas administracinių gebėjimų stiprinimui ir visuomenės informavimui.